EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.12.12.
COM(2024) 569 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Jelentés a héaalapú saját források rendszerének működéséről

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés 2

1.1. A saját források rendszerének fejlesztése 2

1.2. A héakeret a 2021. évi reformig 3

1.3. A 2021. évi reform 4

2. A héaalapú saját források rendszerének hatékonysága 6

2.1. A héaalapú saját források alapjának alakulása 7

2.2. A héaalapú saját forrásokból származó bevételek beszedése 11

2.3. Az EU pénzügyi érdekeinek védelme 14

2.4. Tagállami visszajelzések 18

2.5. Következtetés 20

3. A súlyozott átlagos héamérték alakulása 2016 óta 21

3.1. A súlyozott átlagos héamérték alakulása: 2016–2020 21

3.2. A súlyozott átlagos héamérték alakulása: 2021–2024 becslések 23

3.3. A súlyozott átlagos héamérték elemzésének következtetése 27

4. Következtetés 27

Melléklet 28

1. Bevezetés

A Bizottságot azzal a feladattal bízták meg, hogy 2025. január 1-jéig készítsen jelentést a hozzáadottérték-adón (héa) alapuló saját források rendszerének működéséről. A jogszabály szerint[1] a jelentésben *„értékelni kell a héaalapú saját források rendszerének – különösen a többéves súlyozott átlagos mértéknek – a hatékonyságát és a megfelelőségét. A jelentéshez adott esetben e rendeletnek – a végleges többéves súlyozott átlagos mérték naprakészebb adatok alapján való kiszámítása tekintetében történő – módosítására irányuló javaslatot kell mellékelni*".

A Bizottságra ruházott feladatnak megfelelően ez a jelentés áttekintést nyújt a héaalapú saját források rendszerében bekövetkezett változásokról, és elemzi annak eredményességét azáltal, hogy elemzi a releváns teljesítménymutatóknak a változásokat követő alakulását, beleértve az új rendszer tagállamok általi értékelését is. Értékeli továbbá a rendszer megfelelőségét a 2021-ben végrehajtott változások tekintetében, különös tekintettel a többéves súlyozott átlagos héamértékre. A jelentés tájékoztatást nyújt arról is, hogy hány tagállam alkalmaz továbbra is súlyozott átlagos héamértéket, fenntartásokkal és a nemzeti héamértékek esetleges változásaival.

1.1. A saját források rendszerének fejlesztése

A héa olyan közös adó, amelyet az egységes piacon áruk vásárlásakor vagy szolgáltatások igénybevételekor a végső fogyasztók fizetnek. Az adót valamennyi tagállam széles alapú fogyasztási adóként alkalmazza az uniós irányelvekben meghatározott közös kereten belül. Ez a közös adó az egységes piac kulcsfontosságú eleme, amely maga is az EU egyik legnagyobb vívmánya.

A héaalapú saját források rendszerét 1970-ben vezették be[2], és fokozatosan alkalmazták, összhangban a héa-irányelvek általi fokozatos harmonizációval. Bevezetését követően a héaalapú bevételek, valamint a vámok és a mezőgazdasági lefölözések fokozatosan felváltották a tagállamok pénzügyi hozzájárulásait. Ahhoz, hogy az uniós költségvetést teljes egészében saját forrásokból finanszírozzák, a héaalapú bevételek olyan kiegyenlítő összeggé váltak, amely az éves költségvetési eljárás részeként az alkalmazandó lehívási kulcs meghatározásával kiegyenlíti a bevételeket és a kiadásokat.

1988-ban új kiegyenlítő saját forrásként bevezették a bruttó nemzeti jövedelem (GNI) alapú hozzájárulást. Úgy vélték, hogy ez az új saját forrás szorosabban kapcsolódik a nemzeti gazdasági tevékenységhez, így az egyes tagállamok hozzájárulásai jobban igazodnak a fizetési képességükhöz. Az évek során a GNI-alapú saját forrás az uniós költségvetés egyre jelentősebb részévé vált, mivel a héaalapú saját források lehívási mértéke fokozatosan csökkent, az 1985-ös 1,4 %-ról[3] a jelenlegi 0,3 %-os szintre[4] (1. ábra).

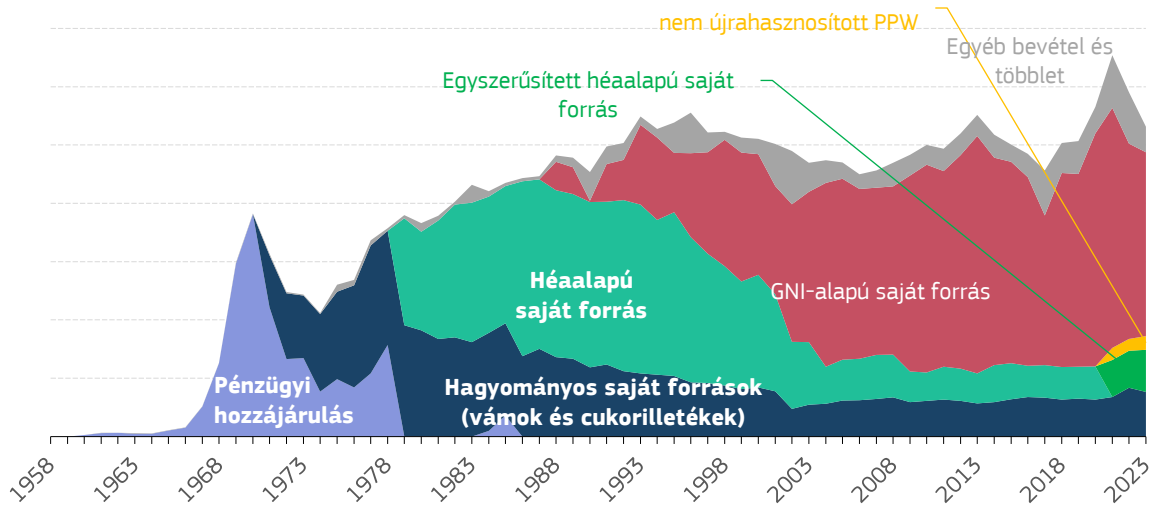
A héaalapú sajátforrás-hozzájárulás kiszámítása az egységes lehívási kulcsnak a tagállamok héaalapjára történő alkalmazásával történik. Ezeket az alapokat úgy becsülik meg, hogy

[1] A hozzáadottérték-adóból származó saját források beszedésének végleges egységes rendszeréről szóló, 1989. május 29-i 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet 13a. cikke, amelyet a 2021. április 30-i (EU, Euratom) 2021/769 tanácsi rendelet módosított.
[2] A Tanács 70/243/ESZAK, EGK, Euratom határozata (1970. április 21.).
[3] 1970-ben a maximális lehívási mértéket 1 %-ban rögzítették. Spanyolország és Portugália csatlakozásának eredményeképpen ezt a maximális mértéket 1,4 %-ra növelték. A 2000. szeptember 29-i 2000/597/EK határozat a lehívási mértéket 0,5 %-ra csökkentette.
[4] Uniós államháztartások, 2014.

harmonizált szabályokat alkalmaznak a tagállamok által beszedett tényleges héabevételekre, és a szükséges korrekciókat követően elosztják őket egy országspecifikus súlyozott átlagos héamértékkel. Az idők során néhány kiigazításra került sor. Először is azon tagállamok védelme érdekében, amelyek fogyasztása magasabb a végső keresleten belül, valamint a szegényebb országokra gyakorolt regresszív hatások csökkentése érdekében az egyes tagállamok héaalapú saját forrásainak alapját a GNI 50 %-ában maximálták. Másodszor, egyes tagállamokra 2020-ig csökkentett lehívási mérték volt érvényes[5].

A héaalapú saját forrás aránya idővel csökkent. 2024-ben az uniós költségvetésbe befolyt bevételek mintegy 14 %-át teszi ki.

1. táblázat – A bevételek alakulása 1958–2023 között

Forrás: A Bizottság szolgálatai

1.2. A héakeret a 2021. évi reformig

2021-ig a héaalapú saját forrást összetett számításokkal határozták meg. A számítások összetettsége főként két tényezőnek tudható be: 1. a héairányelvek harmonizált alkalmazásának megfelelő „fiktív” héaalap megállapításának szükségessége; 2. a súlyozott átlagos héamérték évente történő kiszámítását szükségessé tevő héamértékek sokasága.

Ami az első tényezőt illeti, a héaalapú saját források alapjának harmonizációja számos korrekciót és statisztikai kompenzációt igényelt. A *korrekciók* kiigazították a héabevételeket a héa hatálya alá nem tartozó szempontok tekintetében.

Ezek a korrekciók a 2016–2019-es időszak összes bevételének 0,5 %-át tették ki. A *statisztikai kompenzáció* célja az volt, hogy „semlegesítse” a héairányelvtől való nemzeti eltéréseket. Ezek

[5] A 2007–2013-as időszakban a lehívási mérték Ausztria esetében 0,225 %, Németország esetében 0,14 %, Svédország és Hollandia esetében 0,1 % volt. A 2014–2020-as időszak tekintetében a lehívási mérték Németország, Hollandia és Svédország esetében 0,15 % volt. 2021-től kezdődően ezek a tagállamok a 0,3 %-os egységes lehívási kulcsot is alkalmazzák.

ugyanebben az időszakban az alap mintegy 0,5 %-át tették ki (a részleteket lásd a 4. és 5. táblázatban). Az összes korrekció és kompenzáció felsorolása a 3. mellékletben található.

Ami a második tényezőt illeti, a héaalapú saját forrás alapjának az adott naptári évre vonatkozó kiszámításához a tagállamnak az adott évben beszedett teljes nettó héabevételt el kellett osztania az adott tagállamban ugyanabban az évben kivetett héamértékkel. Ha azonban egy tagállamban egynél több héamértéket alkalmaztak, a héaalapú saját forrás harmonizált alapját úgy számították ki, hogy a beszedett teljes nettó héabevételt elosztották az adott ország héamértékének súlyozott átlagával. Ezt a módszertant a hozzáadottérték-adóból származó saját források beszedésének végleges egységes rendszeréről szóló 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet határozta meg.

1.3. A 2021. évi reform

Egyszerűsített számítási módszerek

A rendszer bonyolultságának csökkentése, valamint a Bizottság és a tagállami közigazgatások adminisztratív terheinek csökkentése érdekében egyszerűsítették a héaalapú saját forrást, kezdve a 2021–2027-es többéves pénzügyi kerettel.

Először is, az eltérésekre és mentességekre vonatkozó kiigazítások (*korrekciók* és *kompenzációk*) többségét törölték, ami megkönnyítette a számításokat.

Másodszor, az új rendszerben a héaalapú saját forrás alapját könnyebben lehet kiszámítani úgy, hogy a nemzeti héabevételeket elosztják a rögzített referenciaéven alapuló súlyozott átlagos héamértékkel, ahelyett, hogy az egyes évekre kiszámított súlyozott mértéket alkalmaznák. E súlyozott átlagos héamérték (WAR) referenciaéveként 2016-ot határozták meg, és azt a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret egészében alkalmazzák. Ezt követően, az 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet módosításáig továbbra is használni fogják.

Az előző rendszerhez hasonlóan a héaalapú saját forrás regresszivitásának korlátozása érdekében az egyes tagállamok héaalapját ezután az egyes tagállamok GNI-jének 50 %-ában maximálják. Végezetül 2021-től kezdődően az egyes tagállamok héaalapjára 0,3 %-os egységes lehívási kulcsot alkalmaznak.

A beszedett bevételek jelentik továbbra is a héaalapú saját forrás végleges alapja kiszámításának kiindulópontját. Minden beszedett héát figyelembe kell venni. Következésképpen le kell vonni minden olyan, a tagállamok által héaként nyilvántartásba vett összeget, amely nem héajellegű, mint például a pénzbírságot vagy a késedelmi kamatot. Az 1. és 2. melléklet azokat a pénzügyi kimutatásokat mutatja be, amelyeket a tagállamoknak minden évben be kell nyújtaniuk mind a régi, mind az új rendszerek keretében.

1. táblázat – Az új és a régi héaalapú saját források rendszereinek összehasonlítása

	2014–2020	2021–2027	Különbségek
Héabevételek	A tagállamok által beszedett héabevételek mínusz héa-visszatérítések	A tagállamok által beszedett héabevételek mínusz héa-visszatérítések	Nincs különbség
Korrekciók	Az 1553/89/EGK, Euratom rendelet által előírt korrekciók[6]	Kizárólag a területi hatályra vonatkozó korrekciók[7] és a héairányelvtől való eltérések	A korrekciók számának csökkenése
Súlyozott átlagos héamérték (WAR)	Évente kiszámítva	Alkalmazza a 2016. évi befagyasztott súlyozott átlagos héamértéket	A súlyozott átlagos héamértékre vonatkozóan nincsenek további számítások
Kompenzációk	Kompenzációk alkalmazandók	A kompenzációk nem alkalmazandók	Már nem alkalmazandó kompenzáció
A héaalap meghatározása	Héabevételek (+/-korrekciók) /WAR_N + kompenzációk	Héabevételek (+/-korrekciók) /WAR_{2016}	Könnyebb számítás
Maximálás	A héaalapú saját források alapja tagállamonként nem haladja meg a GNI 50 %-át	A héaalapú saját források alapja tagállamonként nem haladja meg a GNI 50 %-át	Nincs különbség
Lehívási mérték	0,3 % (kivéve Hollandiát, Németországot és Svédországot, amelyek esetében 0,15 %)	+ 0,3 % minden tagállam vonatkozásában	Nincs több kivétel

Célzott ellenőrzések

A Bizottság ellenőrzéseket végez a héaalapú saját forrásokra vonatkozóan a saját források rendszerére vonatkozó végrehajtási intézkedések megállapításáról szóló (EU) 2021/768 tanácsi rendelet 2. cikkének (4) bekezdésében meghatározottak szerint. Az ellenőrzések célja annak megállapítása, hogy a beszedett teljes nettó héa kiszámításához szükséges műveleteket helyesen végezték-e el, hogy a felhasznált adatok megfelelőek-e, és hogy az e saját forrás összegének meghatározására szolgáló számítások helyesek-e.

Az ellenőrzések általános célja annak biztosítása, hogy az egyes tagállamok a héaalapú saját forrás megfelelő összegét befizessék az uniós költségvetésbe. Az ellenőrzések során a Bizottság ellenőrzi a héaalapra vonatkozó éves kimutatások valamennyi aspektusát (bevételek, a bevételek korrekciója, a 2016. évi súlyozott átlagos héamérték [amennyiben fenntartást fogalmaztak meg] stb.). Az ellenőrzések célja továbbá, hogy kellő bizonyosságot szerezzenek arról, hogy a héaalap meghatározására szolgáló nemzeti rendszerek és eljárások megbízhatóak, hatékonyak, pontosak, mindenre kiterjedőek és összhangban vannak az alkalmazandó uniós joggal mind alkalmazási körük, mind módszerük, valamint a felhasznált adatok minősége tekintetében.

[6] Az 1. melléklet tartalmazza az összefoglaló nyilatkozat mintáját, amely részletezi a régi rendszerben alkalmazott valamennyi korrekciót és kompenzációt.
[7] A 2006/112/EK irányelv (héairányelv) 6. és 7. cikkében leírtak szerint.

Az új rendszer által előidézett változások jelentősen megkönnyítik az éves kimutatások elkészítését, az ellenőrzések előkészítését és elvégzését. Emellett jelentősen megkönnyítik mind a tagállamok, mind a Bizottság számára az ellenőrzések elvégzését és nyomon követését. A változások jelentős számú számítást is megszüntettek, amint azt a 4. és 5. táblázat mutatja. A 2016-os, százalékban kifejezett súlyozott átlagos héamérték alkalmazása is könnyebbé teszi a számításokat, mivel nem kell minden évre új héamértéket kiszámítani.

Ezek a változások lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy kevesebb erőforrást használjanak fel erre a feladatra, ami a következőket jelenti: az éves kimutatások nemzeti hatóságok általi készítéséhez, a különböző számításokhoz szükséges adatokat gyakran más állami ügynökségektől és/vagy más külső adatforrás-szolgáltatóktól szerzik be. A nemzeti hatóságoknak is kevesebb időt kell fordítaniuk az ellenőrzésekre való felkészülésre és az azokban való részvételre.

Az egyszerűsítés a Bizottság munkaterhét is csökkentette. Különösen az ellenőrzés előkészítésére és végrehajtására fordított idő csökkent jelentősen. Az új rendszer keretében (2021-ben és 2022-ben) végzett ellenőrzések azokra az ellenőrzésekre összpontosítanak, amelyek célja annak biztosítása, hogy a tagállamok által a beszedett héabevételek beszedésére, összesítésére és bejelentésére létrehozott rendszerek eredményesek és hatékonyak legyenek. Amikor azonban az új rendszer még gyerekcipőben járt, az ellenőrzések arra is összpontosítottak, hogy a tagállamokkal együtt foglalkozzanak az előző évekből származó, a későbbiekben megszüntetett számítási tételekre vonatkozó lezáratlan fenntartásokkal is. Mivel az előző rendszerrel kapcsolatos fenntartások száma fokozatosan csökkenni fog, idővel növekedni fog az új rendszer keretében végzett ellenőrzésekkel kapcsolatos időmegtakarítás. Az ellenőrzési idő – a régi rendszerből származó fenntartásokkal kapcsolatos munkát figyelmen kívül hagyva – a jogsértések számától függően várhatóan az átlagos 1 hétről 2–2,5 napra csökken.

A 2021. évi egyszerűsítés előnyeit méltatta az Európai Számvevőszék a 11/2020. sz. véleményében[8], amely megerősítette, hogy mind a tagállamok, mind a Bizottság adminisztratív terhei várhatóan csökkenni fognak anélkül, hogy jelentősen befolyásolnák a héaalapú hozzájárulások pontosságát.

2.A héaalapú saját források rendszerének hatékonysága

A rendszer hatékonyságának értékelése érdekében ez a szakasz azt elemzi, hogy az uniós költségvetés milyen mértékben részesült megfelelő védelemben, és hogy a héa-hozzájárulást megfelelően beszedték-e. Értékeli továbbá a héaalapú saját forrás alapjainak és különböző összetevőinek alakulását annak felmérése érdekében, hogy az egyszerűsítés hogyan befolyásolta a saját forrást[9].

[8] 11/2020. sz. vélemény (az EUMSZ 287. cikkének (4) bekezdése és 322. cikkének (2) bekezdése alapján) a hozzáadottérték-adóból származó saját források beszedésének végleges egységes rendszeréről szóló 1553/89/EGK, Euratom rendelet módosításáról szóló (EU, Euratom) tanácsi rendelettervezetről (12771/20 dokumentum, intézményközi dokumentum száma: 2018/0133 [NLE]).
[9] A jelentés 2. szakaszában használt adatokat 2024 márciusától számítottuk ki.

2.1. A héaalapú saját források alapjának alakulása

A héaalap 2016 óta emelkedő tendenciát mutatott – kivéve 2020-ban[10] – a 2021. évi reform[11] által bevezetett változások ellenére. Ezt a fejleményt számos esemény befolyásolta, amelyek közül a legfontosabb a Covid19-világjárvány 2020-ban, valamint más makrogazdasági hatások, például a 2021. és 2022. évi áremelkedések, amelyek hatással voltak a fogyasztásra és a gazdaságban beszedett héára (2. és 3. ábra).

A héaalapú saját forrásokból származó bevételek ugyanezt a tendenciát követték 2019-ig, majd a következő években kisebb mértékben (3. táblázat). A sajátforrás-alapnak a GNI 50 %-ában való maximalizálásának hatása szerepet játszik, de a fő ok az, hogy az előrejelzés és a végleges héaalap bevétele közötti teljes különbség csak a későbbi években fog megmutatkozni az egyenlegszámítások időbeli eltolódása miatt.

2. táblázat – Az EU-27 összesített héaalapú sajátforrás-alapjainak alakulása

millió EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021*	2022*
Héaalapú sajátforrás-alap	5 231 083	5 564 631	5 838 647	6 005 905	5 654 042	6 355 460	7 154 323
Éves növekedési ráta		6,4 %	4,9 %	2,9 %	-5,9 %	12,4 %	12,6 %

Forrás: Héabevallások.

A héaalap kiszámításának módszerét a régi rendszer esetében az 1. melléklet, az új rendszer esetében pedig a 2. melléklet ismerteti.

*2021-től az alapot úgy számítjuk ki, hogy a nettó bevételeket elosztjuk a 2016. évi súlyozott átlagos héamértékkel.

3. táblázat – Az EU-27 összesített héaalapú sajátforrás-bevételeinek alakulása

millió EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Héaalapú sajátforrás-bevétel	15 859	16 947	17 624	18 128	17 858	18 340	19 666
Éves növekedési ráta		6,9 %	4,0 %	2,9 %	-1,5 %	2,7 %	7,2 %

Forrás: Az Európai Bizottság éves beszámolói.

A bevétel kiszámítása a lehívási mértéknek a maximálás utáni héaalapra történő alkalmazásával történik. A héaalapot a héabevételek kiszámítása céljából az egyenlegszámítás eredményeinek (2.2. szakasz) felhasználásával tovább korrigálják. A 4. melléklet azon tagállamok héaalapjainak összehasonlítását is mutatja, amelyeknél maximálás alkalmazandó.

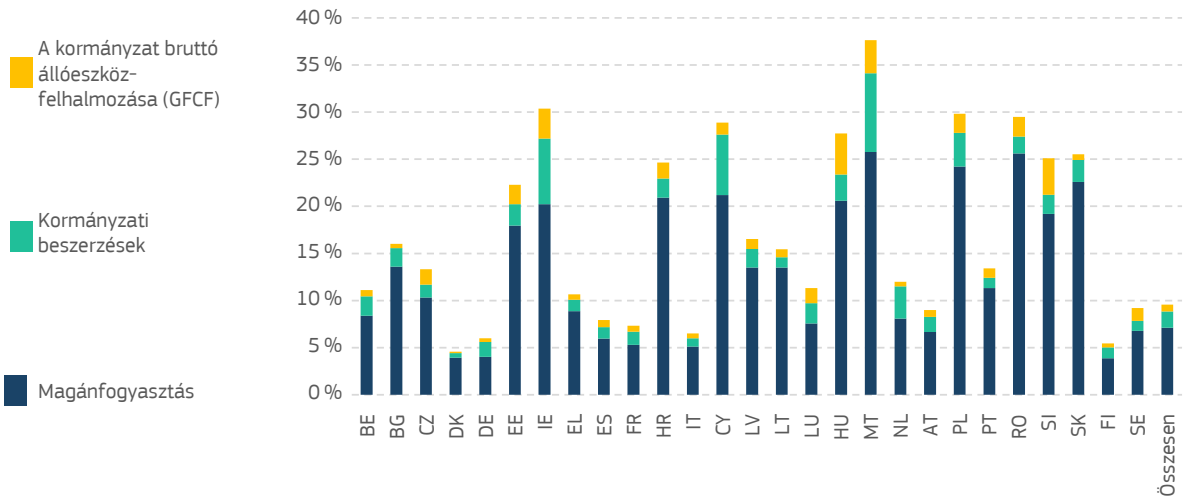
[10] A héaalapok tagállamonkénti alakulását az 5. melléklet mutatja be a 2016–2022-es időszakra vonatkozóan.
[11] 2021-től kezdődően a héaalapokat úgy számítják ki, hogy a bevételeket elosztják a 2016. évi „befagyasztott” súlyozott héamértékkel, a tényleges éves súlyozott átlagos héamérték alkalmazása előtt.

A héaalap alakulását tovább lehet elemezni a fő hajtóerők vizsgálatával. A héaalapot alkotó fő kiadási kategóriák közé tartozik a magánháztartások fogyasztása, a kormányzati beszerzések és a kormányzat bruttó állóeszköz-felhalmozása (GFCF). Ezek a kategóriák együttesen a teljes héaalap mintegy 88 %-át teszik ki (2020), a fennmaradó rész legnagyobb részét pedig a vállalkozások folyó termelőfelhasználási kiadásai. Ezek közül a magánháztartások fogyasztása a legjelentősebb, amely tagállamtól függően a héaköteles kiadások 60–80 %-át teszi ki.

A nemzeti számlák folyó árakon kifejezett mutatóit vizsgálva a három fő héaalap-összetevő helyettesítőjeként[12], **2016 és 2022 között a magánháztartások fogyasztása volt a héaalap növekedésének elsődleges hajtóereje**, ami az EU-27 átlagos növekedésének 74 %-át tette ki (2. ábra).

[12] Ezeket a makrogazdasági mutatókat használják az éves költségvetés héaalapú sajátforrás-alapjának előrejelzésére szolgáló éves eljárás során is.

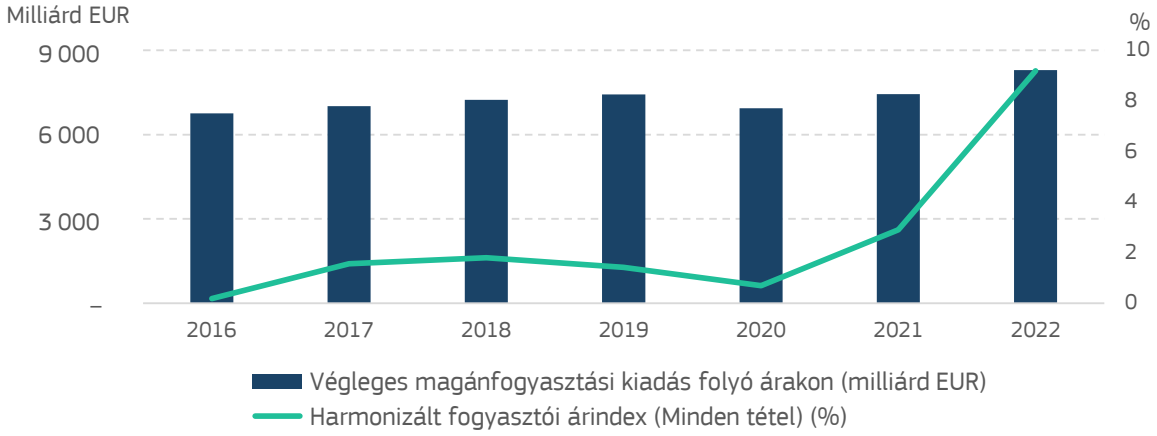
2. ábra – A héaalap összetevőire vonatkozó makrogazdasági mutatók alakulása (2016–2022)

Forrás: A saját forrásokkal foglalkozó tanácsadó bizottság előrejelzései. Saját számítások.

Ami a magánfogyasztási kiadások alakulását illeti az EU-27 szintjén (3. ábra), 2021-ben és 2022-ben jelentős szerepet játszott az infláció.

3. ábra – Az infláció és a magánfogyasztás alakulása folyó árakon (2016–2022) EU-27

Forrás: A Bizottság 2023. őszi előrejelzései.

A héarendszer egyszerűsítése nem gyakorolt jelentős hatást az adóalap alakulására. A tagállamok héabevallásainak fő összetevőinek súlyozása viszonylag stabil maradt, kivéve azokat a korrekciókat, amelyek a reformot követően abszolút értékben növekedtek (4. táblázat). A már nem alkalmazandó korrekciók hatása nem haladja meg a nettó bevételek 0,1 %-át, míg a kompenzációk a teljes héaalap legfeljebb 0,6 %-át teszik ki (5. és 6. táblázat). A kompenzációk abszolút értéke 2019-ben és 2020-ban nőtt a tagállamok által alkalmazott mentességek változásai miatt; Olaszország például magasabb küszöbértéket vezetett be az adómentes kisvállalkozásokra vonatkozó szabályozás tekintetében. Néhány korlátozott kompenzációt (például a héairányelv megsértéséhez kapcsolódókat) az új rendszerben korrekcióként rögzítenek, ami megmagyarázza, hogy 2021-ben és 2022-ben kismértékben nőtt a korrekciók súlya.

4. táblázat – A héabevallások fő összetevőinek alakulása (EU-27)

EU-27	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Korrekciók (millió EUR)	4 612	5 041	5 546	6 256	6 212	9 414	14 754
Korrekciók a nettó bevételek százalékában (%)	0,53 %	0,55 %	0,57 %	0,63 %	0,68 %	0,89 %	1,24 %
Kompenzációk (millió EUR)	8 013	23 179	27 328	34 974	35 809		
Kompenzációk a teljes héaalap százalékában (%)	0,15 %	0,42 %	0,47 %	0,58 %	0,63 %	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: Héabevallások és saját számítások.

5. táblázat – A korrekciók alakulása a nettó bevételek százalékában*

EU-27	2016	2017	2018	2019	2020
Adóköteles kisvállalkozások (%)	-0,03 %	-0,03 %	-0,03 %	-0,03 %	-0,02 %
Degresszív adókedvezmény (%)	0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %
Térítési átalányban részesülő mezőgazdasági termelők (%)	–0,08 %	–0,05 %	–0,06 %	–0,05 %	–0,07 %
Megszüntetett korrekciók összesen (%)	–0,10 %	–0,07 %	–0,08 %	–0,07 %	–0,08 %

Forrás: Héabevallások és saját számítások.
*Ezeket a korrekciókat 2021-ben megszüntették.

6. táblázat – A kompenzációk alakulása a teljes héaalap százalékában*

EU-27	2016	2017	2018	2019	2020
Adómentes kisvállalkozások (%)	0,22 %	0,25 %	0,27 %	0,43 %	0,46 %
A X. melléklet A. része szerinti kompenzációk[13] (%)	–0,11 %	–0,11 %	–0,10 %	–0,09 %	–0,10 %
A X. melléklet B. része szerinti kompenzációk[14] (%)	0,45 %	0,48 %	0,50 %	0,52 %	0,53 %
Személygépkocsik (%)	–0,29 %	–0,29 %	–0,29 %	–0,29 %	–0,29 %
Személygépkocsi-kiadások (%)	–0,22 %	–0,21 %	–0,19 %	–0,23 %	–0,23 %
Kompenzáció összesen (%)	0,15 %	0,42 %	0,47 %	0,58 %	0,63 %

Forrás: Héabevallások és saját számítások.
* Ezeket a kompenzációkat 2021-ben megszüntették.

[13] A X. melléklet A. részében szereplő kompenzációk hatálya alá tartoznak a fogtechnikusok, a közszolgálati rádió és televízió, az épületek és az építési telkek, valamint az utazási irodák.
[14] A X. melléklet B. részében szereplő kompenzációk hatálya alá tartoznak a következők: sporteseményekre szóló belépők, szabadfoglalkozásúak, állami távközlés, krematóriumok és temetkezési vállalatok, vakok, megemlékezések háborús áldozatokról, magánkórházak, közműves vízszolgáltatás, új épületek és építési telkek, személyszállítás, légi járművek, hadihajók és utazási irodák (Unión belüli utazások).

7. táblázat – A héaalap elemzése a 2016–2022-es időszakra vonatkozóan

EU-27 millió EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bevételek	868 503	917 138	959 113	992 668	913 713	1 056 431	1 182 601
Nettó bevételek	873 114	922 179	964 658	998 924	919 926	1 059 404	1 185 813
Súlyozott átlagos héamérték	16,72 %	16,64 %	16,60 %	16,73 %	16,37 %	16,72 %	16,72 %
Kompenzáció összesen	8 013	23 179	27 328	34 974	35 809	–	–
Végleges alap (nem maximált)	5 231 083	5 564 631	5 838 647	6 005 905	5 654 042	6 355 460	7 154 323
A végleges alap éves növekedése		6,38 %	4,92 %	2,86 %	–5,86 %	12,40 %	12,57 %

Megjegyzés: A 2021. és 2022. évi súlyozott átlagos héamérték a befagyasztott 2016. évi súlyozott átlagos héamérték.
Forrás: Héabevallások.

2.2. A héaalapú saját forrásokból származó bevételek beszedése

A tagállamok a héaalapú sajátforrás-hozzájárulást a többi saját forrással együtt havonta fizetik be. A Bizottság a héabevételeket eredetileg a Bizottság és a tagállamok által a saját forrásokkal foglalkozó tanácsadó bizottságban (ACOR/előrejelzés) elfogadott, a héaalapokra vonatkozó becslések alapján szedi be. A héa-hozzájárulások kiszámítása és befizetése előrejelzések alapján történik, ezért azokat később a héabevallásokban szereplő valós adatokhoz kell igazítani. A héabevallások tartalmazhatják az előző négy évre vonatkozó héaalapok módosítását is. A Bizottság vagy a tagállamok által bevezetett fenntartások esetén a korábbi évekre vonatkozó adatok is kiigazíthatók.

A Bizottság minden tagállam esetében kiszámítja a héaalapú saját forrásra vonatkozó előrejelzés és a kimutatásokban szereplő legfrissebb adatok (egyenlegek) közötti különbséget.

A Bizottság a kimutatáshoz szükséges adatok benyújtásának évét követő év február 1-je előtt tájékoztatja a tagállamokat az egyenlegszámítás eredményéről, és a tagállamoknak az azon évet követő év márciusának első munkanapján kell rendelkezésre bocsátaniuk az összegeket, amelyben a Bizottság tájékoztatta a tagállamokat az egyenlegszámításról. Ha a tagállamok nem teljesítik a szükséges kifizetéseket, az kamat felszámítását eredményezheti (az 1 000 EUR-nál alacsonyabb kamatokat elengedik).

8. táblázat – Héakorrekciók (egyenlegek)*

EU-27 millió EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Az első kimutatás és az előrejelzés közötti eltérésekből adódó héaegyenlegek	313	418	502	403	–54	1,011	1,734
A korábbi kimutatások felülvizsgálatából adódó héaegyenlegek	87	6	23	–1	121	97	125
Összes kiigazítás az EU-27-ben	400	424	525	402	68	1,108	1,859

Forrás: Az EU éves beszámolója és az Európai Bizottság számításai. A 6. melléklet ismerteti a héakiigazítások tagállamonkénti alakulását.

* Az egyenlegszámítás évente kiigazítja az adatokat a legutolsó rendelkezésre álló évre és a korábbi évekre vonatkozóan.

A sajátforrás-alap kiszámításának új rendszere nem befolyásolta a héaalapú saját forrás kiszámításának és beszedésének folyamatát, valamint annak kiigazításait (egyenlegeket). Nem esedékesek a fennálló kifizetések.

A 2021. és 2022. évi egyenlegszámítások eredménye jelentősen magasabb, mint az előző években, és a legtöbb tagállam esetében nagyobbak a kiigazítások (lásd még: 6. melléklet). Az e változásokhoz hozzájáruló fő elem az érintett uniós költségvetések finanszírozására felhasznált 2021. és 2022. évi héaalapok előrejelzéseinek az inflációs ráta alulbecsült növekedése miatti korrekciója.

A Bizottság folyamatosan értékeli a héabevételek tagállamok általi beszedését és a héaalapok megfelelő beszedésének javítását célzó intézkedések bevezetését (1. háttérmagyarázat).

1. háttérmagyarázat: A héaalapok megfelelő beszedésének javítására irányuló tagállami kezdeményezések

A héaalapú saját forrás a tagállamok által beszedett héabevételek mintegy 2 %-át teszi ki. Ezért a héabevételek beszedésének javítását célzó intézkedések elsősorban a nemzeti költségvetések, de bizonyos mértékig az uniós költségvetés javát is szolgálják.

A héa beszedése – Az 1553/89/EGK, Euratom rendelet 12. cikke szerinti kilencedik bizottsági jelentés a héaalanyként történő nyilvántartásba vételre, valamint a héa beszedésére és ellenőrzésére alkalmazott eljárásokról

A Bizottság ötévenként jelentést készít a tagállamok által a héa beszedése terén tett intézkedésekről és elért eredményekről, valamint az esetleges javításokról. A Bizottság által a 2022 áprilisában közzétett legutóbbi jelentésben[15] kiadott értékelést követően a Bizottság 39 ajánlást tett a tagállamok héabeszedési rendszerének javítására.

Az ajánlások főként a tagállamok héabeszedési folyamataira vonatkoznak, nevezetesen a héaalanyként történő nyilvántartásba vételre és kockázatelemzésre, a héával kapcsolatos információtechnológiára és az új technológiákra, a héabevallásra és -fizetésre, a héatartozások behajtására, a visszatérítésekre és ellenőrzésekre, a héaelszámolásra, az elszámoltathatóságra és a jogvitákra. A javasolt intézkedések gyors végrehajtása javítani fogja a héaalapú saját források rendszerének megfelelőségét az uniós költségvetés számára.

Ezért a jelentés következtetéseiben a Bizottság felszólította a tagállamokat, hogy teljesítsék az ajánlásokat, nemcsak az EU-t érintő jelentős kihívások kezeléséhez szükséges adóbevételek előteremtése érdekében, hanem azért is, hogy a belső piacon megvalósuljanak az egyenlő versenyfeltételek, és megnyíljon a lehetőség a világjárványt követő gyorsabb és tartósabb helyreállítás előtt.

A nem megfelelő beszedéssel és a csalással foglalkozó héajogszabályok módosítása.

[15] eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0137.

2021. július 1-jétől a 2015. január 1-jén létrehozott szűkített egyablakos ügyintézési rendszer a termékértékesítések szélesebb körét lefedő egyablakos ügyintézési ponttá[16] vált, és további egyszerűsítéseket vezetett be. A kibővített egyablakos ügyintézési pont három különös szabályozásra terjed ki: a nem uniós szabályozásra, az uniós szabályozásra és a behozatali szabályozásra.

A meglévő nem uniós és uniós szabályozás hatályát kiterjesztették, de a behozatali rendszer új. Ezek a különös szabályozások lehetővé teszik az adóalanyok számára, hogy egy internetes portál használatával abban a tagállamban vallják be és fizessék meg az (általában) nem a székhelyük szerinti tagállamban fizetendő héát, amelyben azonosító számot állapítottak meg számukra (az azonosítót kiadó tagállam). Ezzel az adófizetők megtakarítják a több tagállamban történő héanyilvántartásba vétel költségeit.

Ezeket a szabályozásokat széles körben alkalmazzák. 2022-ben a tagállamok összesen több mint 17 milliárd EUR-t szedtek be az EU-n belüli online értékesítésekre kiterjedő kibővített egyablakos ügyintézési portálon keresztül. Az e-kereskedelmi áruk behozatala után 2,5 milliárd EUR héabevételt is beszedtek. Ez magában foglalja a héamentesség eltörléséből származó új héabevételeket, amelyeket korábban a 22 EUR-t meg nem haladó, kis értékű áruk behozatalára alkalmaztak, és amelyek nagy valószínűséggel ki voltak téve a csalás veszélyének[17]. Azáltal, hogy megkönnyítik a szabályok betartását, és ezáltal ösztönzik a megfelelést, a szabályozások hozzájárulnak a belső piac megfelelő működéséhez, mivel az alkalmazott héamérték minden eladó esetében azonos, székhelyüktől függetlenül.

A 2006/112/EK irányelv 199a. és 199b. cikkének a csalás elleni küzdelemre gyakorolt hatásairól szóló, a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek 2018 márciusában benyújtott bizottsági jelentés[18] (a továbbiakban: a jelentés) egy további fontos jogalkotási kezdeményezéshez vezetett, amely javítja a héabeszedési rendszer megfelelőségét és a héairányelvnek való megfelelést.

A jelentés szerint a tagállamok és az érdekelt felek általában úgy vélték, hogy a 2006/112/EK irányelv 199a. cikkében meghatározott fordított adózási eljárás hatékony eszköz az érintett ágazatokban elkövetett héacsalások elleni küzdelemben vagy azok megelőzésében. Ezért az (EU) 2018/1695 tanácsi irányelv és az (EU) 2022/890 tanácsi irányelv hatálybalépésével az említett intézkedések alkalmazását a végleges héarendszer tervezett hatálybalépéséig korlátozott időtartamra meghosszabbították.

Végezetül, a Bizottság 2022. decemberében egy sor intézkedést javasolt annak érdekében, hogy a digitalizáció felkarolása és előmozdítása révén korszerűsítse és hatékonyabbá tegye az EU

[16] A Tanács ezeket a szabályokat 2017 decemberében az (EU) 2017/2455 irányelvvel és az (EU) 2019/1995 irányelvvel fogadta el (lásd az egységes szerkezetbe foglalt szöveget: A Tanács 2006/112/EK irányelve (2006. november 28.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről).

[17] Forrás: Az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság 2023. június 30-i sajtóközleménye / EU VAT rules for e-commerce two years on: Updated revenue figures point again to a successful implementation (Az elektronikus kereskedelemre vonatkozó héaszabályok két éve: A naprakésszé tett bevételi adatok ismét sikeres végrehajtást jeleznek).

[18] COM(2018) 118 final, 2018.3.8., A Bizottság jelentése a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek a 2006/112/EK tanácsi irányelv 199a. és 199b. cikkének a csalás elleni küzdelemre gyakorolt hatásairól.

héarendszerét a vállalkozások számára, valamint ellenállóbbá tegye a szóban forgó rendszert a csalással szemben[19]. E jelentés elkészítésekor a Tanács tárgyalja a jogalkotási csomagot.

A javasolt kulcsfontosságú intézkedések segíteni fogják a tagállamokat abban, hogy évente akár 11 milliárd EUR-val több héabevételt szedjenek be. A jogalkotási csomag célja többek között az, hogy az EU-ban határokon átnyúló tevékenységet folytató vállalkozások esetében az e-számlázáson alapuló valós idejű digitális bevallásra térjen át, aktualizálja a személyszállításra és a rövid távú szálláshely-szolgáltatási platformokra vonatkozó héaszabályokat, és Unió-szerte egységes héa-nyilvántartást vezessen be.

A hatásvizsgálat[20] szerint 2023 és 2032 között az előnyben részesített szakpolitikai megközelítés, a „kibővített megközelítés" (amely a digitális adatszolgáltatási követelmények uniós szintű bevezetését, az összes szálláshely-szolgáltatási és személyszállítási ágazatra alkalmazandó, vélelmezett értékesítőre vonatkozó rendelkezést, valamint az egyablakos ügyintézési rendszer szélesebb körű kiterjesztésének, a fordított adózásnak és a kötelező egyablakos importügyintézési rendszernek a kombinációját ötvözi) várhatóan 172–214 milliárd EUR közötti nettó hasznot hoz az alapforgatókönyvhöz képest.

A kibővített megközelítéssel 2023 és 2032 között 50,6 milliárd EUR-t takarítanak meg: 41,4 milliárd EUR a héabevallásból (11 milliárd EUR a bevallási kötelezettségek megszüntetéséből, 24,2 milliárd EUR a széttagoltságból eredő költségek csökkentéséből, 4,3 milliárd EUR az előre kitöltött héabevallások használatából és 1,9 milliárd EUR az e-számlázásból); 0,5 milliárd EUR a platformgazdaságot érintő észszerűsítésekből és pontosításokból; 8,7 milliárd EUR a héaalanyként történő nyilvántartásba vételi kötelezettségek megszüntetéséből.

Ezért várható, hogy amikor a tagállamok elfogadják és teljes mértékben végrehajtják ezt az intézkedéscsomagot, az uniós héarendszer jobban fog működni. Következésképpen a héa tagállamok általi beszedése hatékonyságának várható javulása több bevételt fog generálni az uniós költségvetés számára.

2.3. Az EU pénzügyi érdekeinek védelme

A lezáratlan fenntartások alakulása 2016 és 2022 között

A fenntartások lehetővé teszik az EU pénzügyi érdekeinek védelmét mindaddig, amíg a Bizottság kellő bizonyosságot nem tud szerezni a saját források kérdésében.

A módosított 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet 9. cikkének (2) bekezdése kimondja, hogy „az adott pénzügyi évet követő negyedik év július 31. napját követően tilos további korrekciót végezni a 7. cikk (1) bekezdésében említett kimutatásokban, kivéve azon pontok korrekcióját, amelyekre

[19] Javaslat – A Tanács irányelve a 2006/112/EK irányelvnek a digitális korhoz igazodó héaszabályok tekintetében történő módosításáról. Javaslat – A Tanács rendelete a 904/2010/EU rendeletnek a digitális korban szükséges, héával kapcsolatos közigazgatási együttműködési rendszer tekintetében történő módosításáról.
Javaslat – A Tanács végrehajtási rendelete a 282/2011/EU végrehajtási rendeletnek az egyes héaszabályozásokhoz kapcsolódó tájékoztatási követelmények tekintetében történő módosításáról.

[20] Bizottsági szolgálati munkadokumentum, SWD(2022) 394 final.

vonatkozóan a Bizottság vagy az érintett tagállam előzetes értesítést küldött". A korábban bejelentett pontokra általában fenntartásként hivatkoznak. A fenntartás nyitva hagy minden olyan módszertani vagy felhasznált adatforrással kapcsolatos kérdést, amely olyan tételhez kapcsolódik, amelyről a Bizottság és valamely tagállam nem állapodott meg. A Bizottság fenntartásokat is megfogalmazhat olyan esetekben, amikor a tagállamok jogsértéseket követnek el vagy a héairányelvtől való esetleges eltéréseket alkalmaznak. A tagállamok akkor is fenntartással élhetnek, ha nem értenek egyet a Bizottsággal.

A fenntartások jogbiztonságot és költségvetési biztonságot nyújtanak a tagállamoknak. Ha az éves kimutatás valamely tétele elévült (azaz nem vonatkozik rá fenntartás), az nem változtatható meg, és az elévülést követően nincs pénzügyi hatás az adott tételre.

A fenntartások száma idővel némileg csökkent (9. táblázat), és várhatóan tovább fog csökkenni, mivel a legtöbb fenntartás a 2021 előtti rendszert érinti. A fenntartások nagy többsége olyan éves kimutatásokhoz kapcsolódik, amelyeket az új rendszerben megszüntettek (2023 végén ez a szám a Bizottság által megfogalmazott 37 fenntartásból 30 volt). Ezeket a fenntartásokat fokozatosan kezelik és szüntetik meg, és az új rendszer bevezetése miatt a fenntartások száma idővel várhatóan jelentősen csökkenni fog.

2023 végén hét fenntartás volt érvényben az új rendszer éveire (2021–2022) vonatkozóan. Ugyanakkor e jelentés elkészítésekor nem minden 2021-re és 2022-re vonatkozó ellenőrzés zárult le, így az új rendszerrel kapcsolatos fenntartások száma kismértékben emelkedhet[21]. A 2021-ben és 2022-ben megfogalmazott fenntartások főként a héairányelv megsértésére és az attól való eltérésekre vonatkoznak[22]. Az előző években megfogalmazott fenntartások némelyike a kimutatás azon tételeihez kapcsolódik, amelyeket a következő ellenőrzési ciklusok során fenntartanak és akkor oldanak meg.

9. táblázat – A lezáratlan héafenntartások száma

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A tagállamok által megfogalmazott fenntartások	16	15	12	10	17	17	11	13
A Bizottság által megfogalmazott fenntartások	50	53	64	61	61	71	56	37
A jogsértésekhez kapcsolódó fenntartások	15	14	16	19	19	16	17	16
Összesen	81	82	92	90	97	104	84	66
Ebből az új rendszerhez kapcsolódó fenntartások								7

[21] A 2021. évi kimutatásokat 22 tagállam (BE, BG, CZ, DK, DE, IE, EL, HR, IT, CY, LV, LU, HU, NL, AT, PL, PT, RO, SI, SK, FI és SE) esetében, míg a 2022. évi kimutatásokat 12 tagállam (CZ, DK, DE, IE, HR, CY, HU, NL, AT, PL, FI és SE) esetében ellenőrizték.

[22] A kötelezettségszegési ügyekkel kapcsolatos fenntartások megoldása hosszabb időt vehet igénybe, mivel némelyikük az Európai Bíróság jogi elemzésére vagy ítéleteire vár.

Megjegyzés: Az adott év december 31-én lezáratlan fenntartások száma (amelyeket a korábbi években lehetett volna megfogalmazni). A 7. melléklet a fenntartások tagállamok közötti megoszlását is mutatja.

10. táblázat – A régóta lezáratlan héafenntartások száma*

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A tagállamok által megfogalmazott fenntartások	4	6	6	7	3	2	1	1
A Bizottság által megfogalmazott fenntartások	2	6	1	4	5	3	9	7
A jogsértésekhez kapcsolódó fenntartások	3	2	3	4	6	5	4	3
Összesen	9	14	10	15	14	10	14	11

Forrás: Európai Bizottság.

* A régóta fennálló fenntartást a több mint 5 számviteli évben érvényes fenntartásként határozzák meg.

A 2021. évi héaalapú sajátforrás-kimutatásokkal kezdődően használt **2016. évi súlyozott átlagos héamérték tekintetében** három tagállam egy vagy több fenntartással él. Ez azt jelenti, hogy e tagállamok esetében a súlyozott átlagos héamérték ebben a szakaszban ideiglenes, és csak a fenntartás megszüntetése után válik véglegessé. Ezek a tagállamok Németország, Horvátország és Luxemburg[23].

A héaalapú saját forrással kapcsolatos jogsértések alakulása 2016 és 2022 között

A saját forrásokra vonatkozó jogszabályok be nem tartása jogsértésekhez vezet. A héaalapú saját forrásra vonatkozó kötelezettségszegési eljárások rendkívül ritkák, és a legtöbb véleménykülönbséget az ellenőrzési ciklus során rendezik, ami lehetővé teszi a korrekciók és kiigazítások 4 éven belüli megtételét. 2016 és 2022 között a Bizottság egy kötelezettségszegési eljárást indított (2. háttérmagyarázat). Az új rendszer bevezetése eddig nem gyakorolt hatást a jogsértésekre. A befagyasztott súlyozott átlagos héamérték bevezetése és a kompenzációk nagy részének megszüntetése jelentősen megkönnyítette a héaalapok kiszámítását, és korlátozhatja a tagállamokkal fennálló nézeteltérések számát.

[23] A 7. melléklet tartalmazza továbbá a 2016. évi súlyozott átlagos héamérték tagállamonkénti százalékos arányát és státuszát. Megjegyzendő, hogy Horvátországban és Luxemburgban a héaalap jelentősen magasabb, mint a maximált alap, és számított héaalapjukat a saját GNI-jük 50 %-ának megfelelő érték váltja fel. Ez azt jelenti, hogy a héamértékek százalékos arányának változása nem befolyásolná a héaalapú sajátforrás-hozzájárulásuk mértékét.

Bár viszonylag ritkák, a kötelezettségszegési eljárások erőteljes ösztönzőt jelentenek a tagállamok számára a saját forrásokra vonatkozó jogszabályoknak való megfelelésre, és alapvető fontosságúak az EU sajátforrás-rendszerének hitelessége szempontjából. Ezek az eljárások biztosítják a tagállamokkal szembeni egyenlő bánásmódot és a bevételek beszedésének fegyelmét.

2. háttérmagyarázat: Folyamatban lévő kötelezettségszegési eljárások

A 2016–2022-es időszakban a Bizottság egy kötelezettségszegési eljárást indított a héaalapú saját forrással kapcsolatban (az Egyesült Királyság szűkített egyablakos ügyintézési eljárása – 2020/2316. sz. kötelezettségszegési eljárás). A szűkített egyablakos ügyintézést 2015. január 1-jén vezették be, és kiterjesztették, hogy 2021. július 1-jétől egyablakos ügyintézési rendszerré váljon, amely az értékesítések szélesebb körét fedi le, és még egyszerűbbé teszi az eljárásokat, amint azt az 1. háttérmagyarázat is ismerteti. A szűkített egyablakos héaügyintézési rendszer olyan választható rendszer, amely lehetővé teszi az adófizetők számára, hogy csak egy tagállamban számolják el a rendszerint több tagállamban fizetendő héát. A szűkített egyablakos ügyintézési rendszer hatálya alá tartozó szolgáltatások közé tartozik a határokon átnyúló távközlési, televíziós és rádiós műsorszórás, valamint a digitális szolgáltatások. A befizetés helye szerinti tagállam a 2015-ben és 2016-ban megfizetett héa 30 %-át, 2017-ben és 2018-ban pedig 15 %-át tarthatta vissza. Ezt a visszatartott héát a héaalapú saját forrás céljából bele kell foglalni a héaalapba.

2015 és 2018 között az Egyesült Királyság nemzeti hatóságai a szűkített egyablakos ügyintézési rendszer keretében történő levonásokat nem tekintették héának, ezért azokat nem vették figyelembe a héaalapú saját forrás kiszámításához és megfizetéséhez kapcsolódó kimutatásukban. Miután a Bizottság 2023 novemberében indokolással ellátott véleményt kapott, az Egyesült Királyság a válaszadási határidő meghosszabbítását kérte, és szorosan együttműködött a Bizottsággal a források még esedékes összegének pontos meghatározása és az ügy megoldása érdekében. Széles körű megbeszéléseket követően megállapodás született, és az Egyesült Királyság rendelkezésre bocsátotta a 2024 júliusában esedékes tőkeösszeget (4,016 millió GBP). Az esedékes kamatösszeg (3,05 millió GBP) az Egyesült Királyság szeptemberi számláján szerepel, és a Bizottság e számla utolsó részletének kifizetését követően hivatalosan lezárhatja az ügyet (2025 első fele).

2.4. Tagállami visszajelzések

E jelentés elkészítése során a Bizottság kérdőívet küldött a tagállamoknak (8. melléklet), hogy visszajelzést kapjon az új egyszerűsített héaalapú sajátforrás-rendszer értékeléséről. A tagállamokat felkérték, hogy pontozzák az új rendszert, mérlegeljék az általuk leginkább/legkevésbé értékelt jellemzőket, és mérlegeljék az új rendszer által elérhető lehetséges megtakarításokat (például a munkateher, a személyzet létszáma tekintetében), és lehetőség szerint számszerűsítsék ezeket a megtakarításokat.

AZ ÚJ RENDSZER PONTOZÁSA

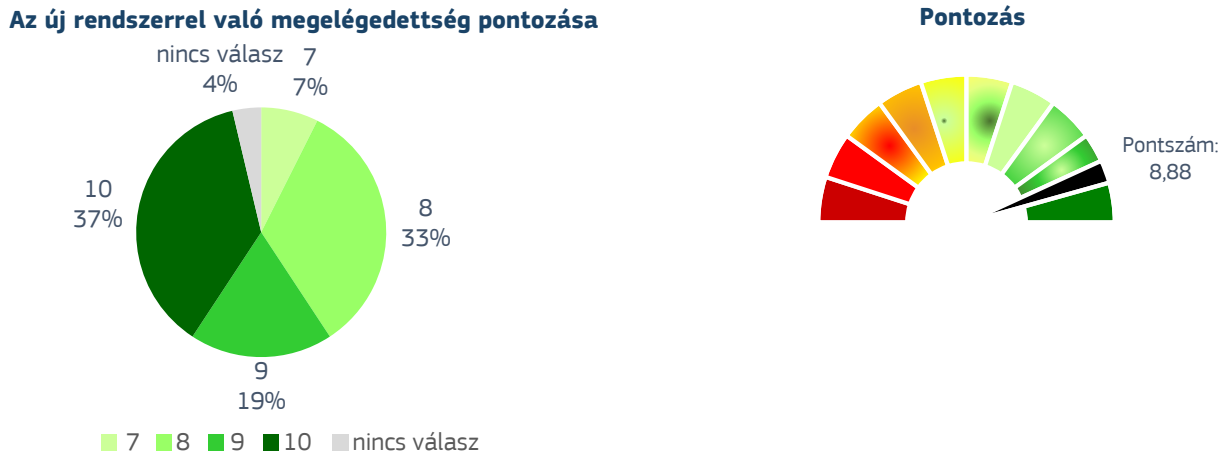
Az 1-től 10-ig terjedő skálán (ahol a 10 a legmagasabb pontszám) 26 tagállam átlagosan 8,9 pontot adott az új rendszernek (egy tagállam nem adott pontszámot). A pontszámokat 5 kategóriából álló táblázatba (11. táblázat) illesztettük be, a 26 válaszadó tagállam többsége (15) arról számolt be, hogy „nagyon elégedett" az új rendszerrel, 11 tagállam pedig arról számolt be, hogy „elégedett" volt, amelyből csak kettő adott 7-es pontszámot az új rendszernek. A tagállamok különböző szempontokat különösen pozitívnak ítéltek meg, tekintettel azok pontozására. Rámutattak arra, hogy kevesebb időre és kevesebb emberi erőforrásra van szükség az éves héakimutatás elkészítéséhez és az ellenőrzési ciklusban való részvételhez, különösen a befagyasztott súlyozott átlagos héamérték alkalmazásának és a kompenzációk/korrekciók eltörlésének köszönhetően. A visszajelzések szerint az előnyök abban is megmutatkoznak, hogy az új rendszer kevésbé hajlamos a hibákra, és összességében csökkentette az adminisztratív terheket.

11. táblázat – Az új rendszer pontozása

1–2	3–4	5–6	7–8	9–10
Nagyon elégedetlen	**Elégedetlen**	**Sem elégedett, sem elégedetlen**	**Elégedett**	**Nagyon elégedett**
0	0	0	11	15

Forrás: A tagállamok kérdőívre adott válaszai.; egy tagállam nem adott pontszámot

4. ábra – Az új rendszerrel való elégedettség pontozása egy 1-től 10-ig terjedő skálán

Forrás: A tagállamok kérdőívre adott válaszai

AZ ÚJ RENDSZER LEGNAGYOBB ÉRTÉKEI

A tagállamok nagyra értékelték, hogy az új rendszer könnyebben használható, mivel a kompenzációkat és korrekciókat megszüntették (16 tagállam), és a súlyozott átlagos héamérték éves kiszámítására már nincs szükség (19 tagállam). Egyes tagállamok (7 tagállam) arra is rámutattak, hogy az egyszerűsített számítás immár sokkal szorosabban kapcsolódik a tényleges héabevételekhez. Néhányan azt is elmondták, hogy a korábbi számítások egyes részei jelentős forrásokat igényeltek, de korlátozott hatást gyakoroltak a héaalapú saját forrásra. Egy tagállam azt is örömmel fogadta, hogy az új rendszer egyenlőbb versenyfeltételeket biztosít a tagállamok között, mivel a súlyozott átlagos héamérték és a kompenzáció kiszámításának eltérő módszereihez és adatforrásaihoz kapcsolódó eltérések már nem relevánsak. A tagállamok szintén pozitívan értékelték az általános időmegtakarítást, a munkateher és az adminisztratív terhek csökkenését (például kevesebb nemzeti hatóság vagy más külső adatforrás-szolgáltatók bevonása), az ellenőrzési ciklusra gyakorolt (várható) pozitív hatásokat (különösen a törölt korrekciók/kompenzációk miatt), valamint az egyértelmű és átfogó sablonokat. A számítási módszer még könnyebbé tételét csak egy tagállam kérte.

AZ ÚJ RENDSZER LEGKEVÉSBÉ ÉRTÉKES JELLEMZŐI

Annak ellenére, hogy az új rendszer kedvező fogadtatásban részesült, néhány tagállam megállapította, hogy van még mit javítani. Öt tagállam rámutatott különösen arra, hogy a befagyasztott súlyozott átlagos héamérték alkalmazása nem feltétlenül tükrözi a nemzeti héajogszabályok változásait, különösen a héamérték változásait, és korlátozná a pontosságot; három tagállam említette a régi rendszerrel kapcsolatos fenntartások terhét; három említette a súlyozott átlagos héamérték új lehetséges jövőbeli számításaival kapcsolatos bizonytalanságot; egy tagállam megemlítette a korlátozott pénzügyi hatással járó meglévő korrekciókra vonatkozó összetett számításokat; hét tagállam pedig megemlítette, hogy a héabevétel-kiesésről szóló tanulmány miatt folytatni kell a héamérték kiszámítását. Tizenhárom tagállam nem számolt be arról, hogy a héaalapú saját források új rendszerének lennének kevésbé értékes jellemzői.

AZ ÚJ RENDSZER HATÁSA AZ ERŐFORRÁSOKRA

Az új rendszernek a megtakarításokra (például a személyzet, a munkateher és a költségek csökkentésére) gyakorolt hatását illetően 21 tagállam egyértelműen pozitív, de többnyire általános választ adott. Általában megerősítették a héabevallás elkészítésével kapcsolatos munkateher figyelemre méltó (hónapokról mindössze néhány napra történő) csökkenését, és kiemelték a korábbi korrekciók/kompenzációk, a súlyozott átlagos héamérték kiszámítása és a külső adatszolgáltatók igénybevétele terén elért időmegtakarítást.

A héakimutatások elkészítési rendszerének reformja, valamint az ellenőrzések előkészítése és az azokban való részvétel révén elért megtakarításokat 14 tagállam számszerűsítette. A válaszok az alkalmazott megtakarítási és számítási módszerek széles skáláját mutatják. Például az alábbi megtakarításokról számoltak be: 0,2–0,3 teljes munkaidős egyenérték és 90 %-os munkateher-megtakarítás a régi rendszerhez rendelt forrásokhoz képest.

2.5. Következtetés

Az elemzés azt mutatja, hogy a héaalapú saját források rendszerének egyszerűsítése nagyjából elérte azt a célját, hogy mind a tagállamok, mind a Bizottság adminisztratív terheit csökkentse.

Bizonyos korrekciók és kompenzációk megszüntetése csökkentette a számítások bonyolultságát, anélkül, hogy jelentős hatást gyakorolt volna a saját forrás beszedésének alapjául szolgáló héaalap értékére. A megszüntetett korrekciók hatása nem haladja meg a nettó bevételek 0,1 %-át, míg a kompenzációk a teljes héaalap legfeljebb 0,6 %-át teszik ki. A nem maximált héaalap értéke idővel tovább fog növekedni, amelyben az elmúlt években a Covid19-világjárványhoz kapcsolódó makrogazdasági tényezők fontos szerepet játszottak.

Ugyanakkor a héaalapú saját forrás beszedését nem érintette a héaalapú saját források új rendszere, mivel az előrejelzésre, az egyenlegszámításra és a beszedésre vonatkozó szabályok az egyszerűsítés bevezetésekor nem változtak[24].

A fenntartások száma az idők során kismértékben csökkent, mivel a legtöbb kompenzációt és korrekciót megszüntették. A lezáratlan fenntartások többsége az előző rendszer megszüntetett elemeihez kapcsolódik. Amint ezeket a fenntartásokat a jövőbeli ellenőrzések során orvosolják és megoldják, a lezáratlan fenntartások száma várhatóan jelentősen csökkenni fog, az e fenntartások kezeléséhez szükséges adminisztratív erőforrásokkal együtt mind a Bizottság, mind a tagállamok számára.

A tagállamok elismerték, hogy a reform pozitív hatást gyakorol az adminisztratív terhekre. Túl korai lenne teljeskörűen felmérni és számszerűsíteni a változásból eredő, mind a Bizottságot, mind a tagállamokat érintő adminisztratív megtakarításokat, de úgy tűnik, hogy az új rendszer jelentős előnyökkel járt, miközben biztosította a héaalapú saját források rendszerének folyamatos hatékonyságát. Néhány tagállam aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a befagyasztott 2016-os súlyozott átlagos héamérték alkalmazása nem feltétlenül tükrözi a nemzeti héamértékek jelentős változásait, ezáltal csökkentve a héaalap pontosságát.

A kulcs 2016-os szinten történő befagyasztása kedvezőtlen pénzügyi ösztönzőket teremthet abban az értelemben, hogy az adómérték későbbi csökkentése (vagy az adóalap szűkítése, vagy egy ügyletkategória alacsonyabb héasávba való áthelyezése) végső soron csökkentheti a tagállamok uniós költségvetéshez való hozzájárulását.

A 2016. évi súlyozott átlagos héamérték alkalmazása megfelelőségének kérdését a következő fejezet fogja értékelni.

[24] Megjegyzendő, hogy a rendelkezésre bocsátásról szóló rendelet 2021. évi felülvizsgálata, amely elhalasztotta az egyenlegkifizetést és maximalizálta a késedelmi kamatok hatását, független volt az elemzés tárgyát képező egyszerűsítéstől.

3. A súlyozott átlagos héamérték alakulása 2016 óta

3.1. A súlyozott átlagos héamérték alakulása: 2016–2020

2016 és 2020 között a súlyozott átlagos héamérték a legtöbb tagállamban stabil maradt. Csak Németországban, Görögországban és Horvátországban volt 1 százalékpont feletti változás a 2016. évi héamértékhez képest, és 2019-ben vagy 2020-ban alacsonyabb volt a héamérték 2016-hoz képest, elsősorban a Covid19-világjárványra adott válaszok miatt.

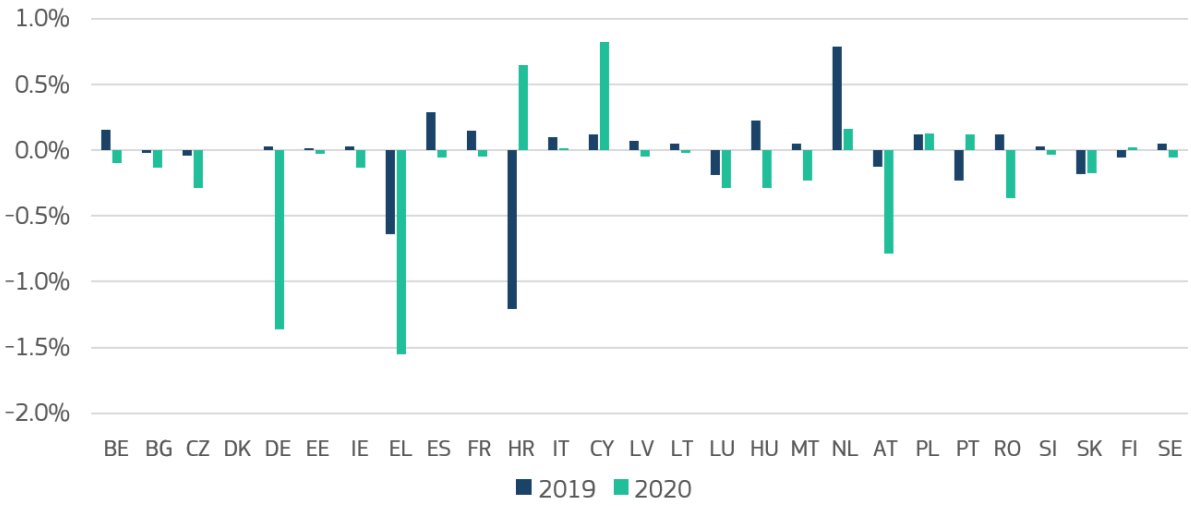
A tagállamok súlyozott átlagos héamértékei általában az általános héamértékek változásainak vagy bizonyos termékekre vonatkozó különböző héakategóriák alkalmazásának köszönhetően alakultak. Németország és Írország csökkentette kedvezményes és általános héamértékét, míg Ausztria új kedvezményes adómértéket vezetett be. Számos ország kedvezményes vagy rendkívül kedvezményes adómértékeket[25] is alkalmazott bizonyos termékkategóriákra. Az éttermek és szállodák kedvezményben részesültek például Ausztriában, Belgiumban, Bulgáriában, Csehországban, Németországban, Görögországban, Horvátországban, Magyarországon, Írországban és Litvániában. Csehországban és Görögországban a személyszállítási ágazatra kedvezményes héamérték vonatkozott. Ausztriában, Bulgáriában, Lettországban, Szlovéniában és Szlovákiában is csökkentették a könyvekre és újságokra vonatkozó héamértékeket.

A mozikat, színházakat és koncerteket magában foglaló szabadidős és kulturális ágazatban számos tagállamban – többek között Bulgáriában, Németországban, Görögországban, Franciaországban, Csehországban, Észtországban, Horvátországban, Magyarországon, Írországban, Olaszországban, Luxemburgban, Máltán, Hollandiában, Lengyelországban, Romániában és Szlovéniában – csökkent a héamérték. Ezzel szemben Hollandia súlyozott átlagos hémamértékének 2019-es növekedése a kedvezményes héamérték emelkedésének tudható be. Dánia csak egy héamértéket alkalmaz, a súlyozott átlagos héamértéket nem változtatva[26].

5. ábra – A súlyozott átlagos héamérték abszolút változása a 2019–2020-as időszakban 2016-hoz képest (százalékpontban)

[25] A rendkívül kedvezményes héamérték nem éri el a minimális 5 %-os héamértéket, és a termékek és szolgáltatások korlátozott körére alkalmazható (a héairányelv 98. cikkének (2) bekezdése).

[26] A 12. melléklet a tagállamok súlyozott átlagos héamértékeinek alakulását mutatja be a 2016–2020-as időszakban.

Forrás: A tagállamok 2016-os, 2019-es és 2020-as pénzügyi évekre vonatkozó héakimutatásai

3. háttérmagyarázat: A héára vonatkozó jogszabályok azon változásai, amelyek hatással lehetnek a súlyozott átlagos héamértékre

2016. áprilisában *a Bizottság kiadta a héára vonatkozó cselekvési tervet: Úton egy egységes uniós héaövezet felé – új döntések szükségeltetnek* címmel[27]. Ez a cselekvési terv meghatározza az egységes uniós héaövezet létrehozásához vezető utat. Ezzel összefüggésben 2016 óta a héairányelvet többször módosították (16 elfogadott módosító irányelv – 10. melléklet). E módosítások hatása várhatóan idővel érezhető lesz, és az elkövetkező években is alapvető hatással lesznek a héarendszer és a belső piac működésére.

A 2006/112/EK és az (EU) 2020/285 irányelvnek a hozzáadottértékadó-mértékek tekintetében történő módosításáról szóló, 2022. április 5-i (EU) 2022/542 tanácsi irányelv lehetőséget biztosít a kedvezményes adómértékek fenntartására azon termékek esetében, amelyek tekintetében egyes tagállamok már eltérést engedélyeztek, lehetővé teszi más tagállamok számára az említett eltérésekhez való hozzáférést, lehetővé teszi az 5 %-nál alacsonyabb adómértékek bevezetését (ez a módosítás előtt tilos volt), valamint lehetővé teszi kedvezményes adómértékek több termékre történő alkalmazását. Ezek a módosítások hatással lehetnek a jelenleg 2016-os szinten meghatározott többéves súlyozott átlagos héamértékre.

Végezetül, különösen 2020 és 2021 tekintetében a többéves súlyozott átlagos héamérték megfelelőségét érinthetik a Covid19-világjárványra válaszul a Covid19-oltóanyagokra és in vitro diagnosztikai orvostechnikai eszközökre alkalmazandó hozzáadottérték-adóval kapcsolatos

[27] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak egy, a héára vonatkozó cselekvési tervről – Úton egy egységes uniós héaövezet felé – új döntések szükségeltetnek, COM(2016) 0148 final.

ideiglenes intézkedésekről, valamint a Covid19-világjárványra válaszul a behozatalra és bizonyos értékesítésekre vonatkozó ideiglenes mentességekről elfogadott irányelvek is[28].

3.2. A súlyozott átlagos héamérték alakulása: 2021–2024 becslések

2021 óta a tagállamoknak már nem kell kiszámítaniuk a héaalapú saját forrásra vonatkozó súlyozott átlagos héamértéket. Ezért ez a szakasz a 2021 és 2024 közötti időszakra vonatkozó héamértékeket becsüli meg annak értékelése érdekében, hogy az ebben az időszakban alkalmazott 2016-os héamérték alkalmazása megfelelő-e. A Bizottság a 2020 utáni súlyozott átlagos héamértéket egyszerűsített számítási módszerrel becsülte meg a tényleges súlyozott átlagos héamértékre vonatkozó tagállami számításokhoz képest. Ez a módszer csak a magánháztartások fogyasztási adatait használja fel (4. háttérmagyarázat).

[28] A Tanács (EU) 2020/2020 irányelve (2020. december 7.) a 2006/112/EK tanácsi irányelvnek a Covid19-oltóanyagokra és -in vitro diagnosztikai orvostechnikai eszközökre alkalmazandó hozzáadottérték-adóval kapcsolatban, a Covid19-világjárványra válaszul hozott ideiglenes intézkedések tekintetében történő módosításáról;
A Tanács (EU) 2021/1159 irányelve (2021. július 13.) a 2006/112/EK irányelvnek az importra, valamint bizonyos termékértékesítésekre és szolgáltatásnyújtásokra vonatkozó, a Covid19-világjárványra válaszul bevezetett ideiglenes mentességek tekintetében történő módosításáról.

4. háttérmagyarázat: A súlyozott átlagos héamérték egyszerűsített módszerének magyarázata

2020-ig a súlyozott átlagos héamérték tagállamok általi kiszámításához számos részletes információra volt szükség, például a különböző kiadási kategóriákról, azok héamértékéről vagy a héamentes alkategóriáiról. Ezen információk többsége nem érhető el könnyen a tagállamok részletes vizsgálatai és számításai nélkül. A súlyozott átlagos héamérték fő meghatározója, amely a tagállamok héaköteles kiadásainak mintegy 60–80 %-át teszi ki, a magánháztartások fogyasztása. A magánháztartások fogyasztására vonatkozó adatok – a tagállamok nemzeti számláinak részeként – nyilvánosan hozzáférhetők az Eurostattól. Az egyszerűsített súlyozott átlagos héamérték az említett háztartási adatokon alapuló becsléseken alapul, de nem támaszkodik más kategóriák, például az állami beszerzések, a bruttó állóeszköz-felhalmozás és a vállalatok folyó termelőfelhasználása számítására (a fogyasztás tagállamonkénti bontását lásd a 14. mellékletben).
Az egyszerűsített súlyozott átlagos héamérték (S-WAR) az N. évi háztartási fogyasztási adatokon alapuló súlyozott átlagos héamérték (más néven háztartások súlyozott átlagos héamértéke, HH-WAR) növekedési rátáját alkalmazza, a B. évet használva bázisévként (referenciaév), a bázisév tényleges súlyozott héamértékére:

$$S\text{-}WAR_N = WAR_B \times \frac{HH - WAR_N}{HH - WAR_B}$$

A háztartások súlyozott átlagos héamértékét (HH-WAR) az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja (JRC) számítja ki. A módszertan részletes leírása a 15. mellékletben található.

A 13. melléklet összehasonlítja a 2020. évi egyszerűsített súlyozott átlagos héamértéket a tényleges héamértékekkel.

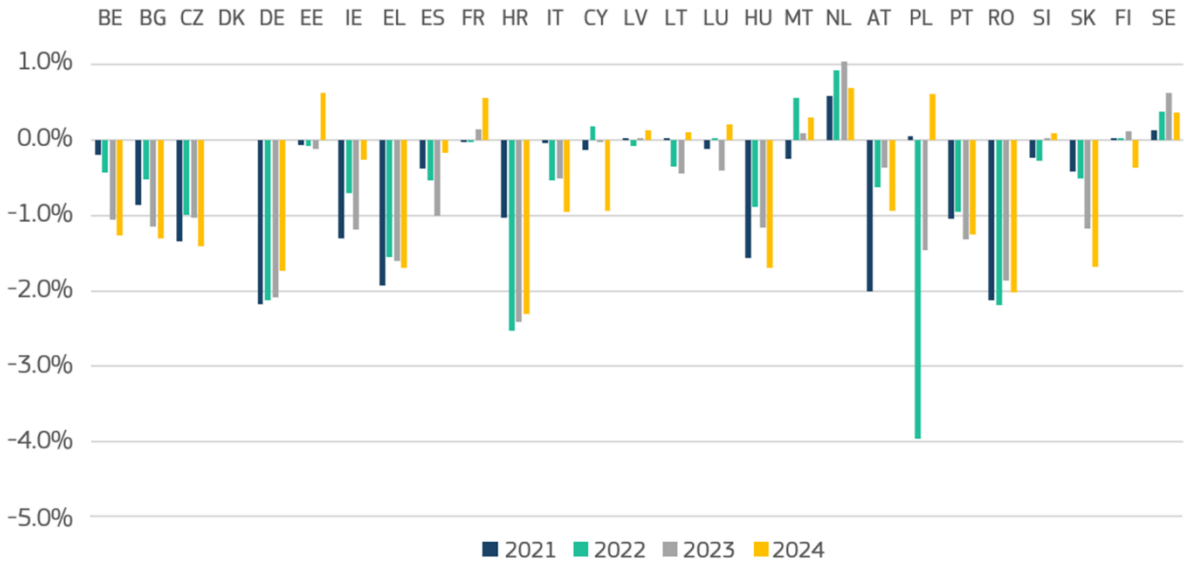
E becslések szerint a tagállamokban 2021 és 2024 között az egyszerűsített súlyozott átlagos héamérték viszonylag közel maradt a 2016. évi tényleges súlyozott átlagos héamértékhez. A 27 tagállamból 13-ban az egyszerűsített súlyozott átlagos héamérték az összes vizsgált évben (2021–2024) a 2016-os héamértéktől kevesebb mint 1 százalékponttal tért el. A súlyozott átlagos héamérték jelentős, 2 százalékpontot meghaladó változása csak néhány országban volt megfigyelhető: Németországban, Horvátországban, Lengyelországban és Romániában.

Az egyszerűsített súlyozott átlagos héamértéknek a megfigyelt időszakon belüli változásai általában a fogyasztási szokások és a héamértékek változásainak tudhatók be. Az Ukrajna elleni orosz támadást követően az energiaellátási hiányokra és a kapcsolódó áremelkedésekre válaszul gyakran csökkent a héamérték a villamos energia, a gáz vagy az üzemanyagok esetében. Ilyen csökkenés volt megfigyelhető Belgiumban, Bulgáriában, Spanyolországban, Horvátországban, Írországban, Olaszországban, Lengyelországban és Portugáliában. Az élelmiszertermékekre, például a gyümölcsökre és zöldségekre vonatkozó alacsonyabb héamértékek szintén hozzájárultak a változásokhoz Spanyolországban, Horvátországban, Olaszországban és Lengyelországban. Néhány ország, köztük Belgium, Németország, Románia és Írország visszafordította a Covid19-világjárvány során végrehajtott ideiglenes héamérték-csökkentéseket, ami a súlyozott átlagos héamértékek növekedését eredményezte. Egyes országokban, például Lengyelországban a villamos energiára, a

gázra és az üzemanyagokra vonatkozó héamérték-csökkentéseket is megszüntették, ami megmagyarázza a súlyozott átlagos héamérték 2023-as és 2024-es emelkedését.

A nemzeti héamértékek változásait illetően a 11. melléklet áttekintést nyújt az egyes tagállamokban a 2016–2023-as időszakban alkalmazandó héamértékekről.

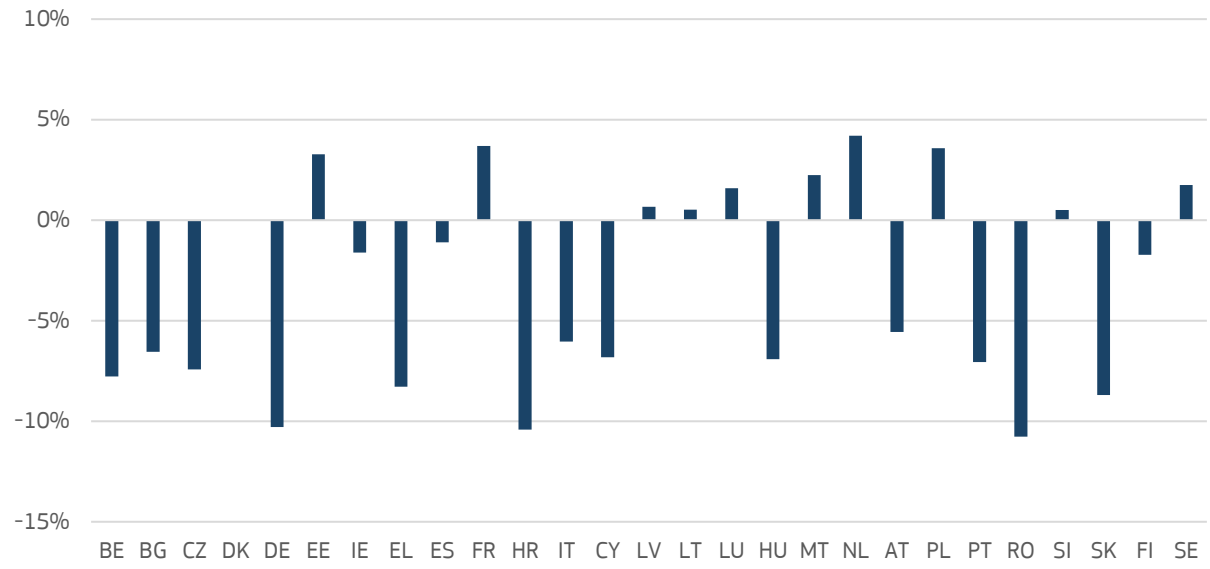
6. ábra – Az egyszerűsített súlyozott átlagos héamértékek abszolút változása a 2021–2024-es időszakban a 2016-os súlyozott átlagos héamértékhez képest (százalékpontban)

Forrás: Saját számítások.

2024-ben a tagállamok által a Covid19-világjárvány gazdasági hatásainak figyelembevétele érdekében hozott héaintézkedések többségét várhatóan megszüntetik. Ez azt jelenti, hogy a 2016-os súlyozott átlagos héamértéknek a 2024-es egyszerűsített héamértékkel való összehasonlítása hasznos információkkal szolgál a 2016-os héamérték világjárvány utáni megfelelőségéről. A legtöbb országban a súlyozott átlagos héamérték 2024-ben a 2016-os héamérték alatt volt, és számos ország esetében 5–10 % közötti csökkenést mutatott. A legnagyobb, mintegy 10 %-os csökkenés Németországban, Horvátországban és Romániában figyelhető meg.

7. ábra – A 2024-es egyszerűsített súlyozott átlagos héamérték relatív változása a 2016-os súlyozott átlagos héamértékhez képest (%)

Forrás: Saját számítások.

3.3. A súlyozott átlagos héamérték elemzésének következtetése

Következésképpen az egyszerűsített súlyozott átlagos héamérték elemzése azt mutatja, hogy a 2016-os súlyozott átlagos héamérték 2021–2024-es évekre történő alkalmazása a legtöbb tagállam esetében megfelelőnek tűnt. A becslések azt mutatják, hogy nagyon alacsony azoknak az országoknak a száma, amelyek súlyozott átlagos héamértéke egyébként jelentősen (10 %-nál nagyobb mértékben) eltért volna.

A vizsgált időszakban több olyan esemény történt, amelyek hatással voltak az alkalmazandó héamértékekre és következésképpen a héaalapú saját forrásokra. A héamértékeknek a Covid19-cel kapcsolatos intézkedésekkel összefüggő átmeneti változásai, valamint a héamértékek (EU) 2022/542 tanácsi irányelvvel összhangban történő meghatározásának nagyobb rugalmassága megnehezíti a 2016. évi befagyasztott adómérték alkalmazása által kiváltott hatás elkülönített becslését. Az elemzés azonban arra enged következtetni, hogy a súlyozott átlagos adómérték éves kiszámításának megszüntetése korlátozott hatással volt az uniós költségvetéshez való héa-hozzájárulás méltányos elosztására, miközben jelentősen csökkentette a Bizottság és a tagállamok adminisztratív terheit.

4. Következtetés

Ez a jelentés értékeli a héaalapú saját forrásnak az (EU, Euratom) 2021/769 tanácsi rendelettel bevezetett változásokat követő működését, különösen a befagyasztott többéves súlyozott átlagos héamérték megfelelőségét.

A 2. fejezetben leírtak szerint a kompenzációk és korrekciók nagy részének megszüntetése nem gyakorolt jelentős hatást a héaalapú sajátforrás-alap összegére, míg a lezáratlan fenntartások száma csökkent. A héaalapú saját forrás befagyasztott 2016-os súlyozott átlagos héamértékkel történő kiszámításának egyszerűsített módszerével együtt mind a tagállamok, mind a Bizottság adminisztratív terhei jelentősen csökkentek.

A lezáratlan fenntartások miatt jelenleg három tagállam alkalmaz 2016-os ideiglenes héamértéket: Németország, Horvátország és Luxemburg (a 9. melléklet mutatja az egyes tagállamokra vonatkozó súlyozott átlagos héamértéket).

A befagyasztott héamérték megfelelőségét illetően a 3. fejezet azt mutatja, hogy a 2016-os héamérték 2021 és 2024 közötti alkalmazásának becsült hatása csak néhány tagállam esetében vezetett 1 százalékpontot meghaladó eltéréshez a tényleges héamértéktől. Összességében a becsült eltérések 2024-ben csökkentek a Covid19-világjárvány gazdasági hatásainak ellensúlyozása érdekében végrehajtott kiigazítások miatt. A 2024-es becsült héamértéktől való eltérések +4 % és -11 % között mozognak.

A 11. melléklet áttekintést nyújt az egyes tagállamokban a 2016–2023-as időszakban alkalmazandó héamértékekről.

Melléklet

1. melléklet Kimutatásokat összefoglaló táblázat

Héaalapú saját források az 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet szerint

Kód			Negatív	Pozitív
	Bevételek			
R.1	Bevételek			
R.2	Bírságok és kamatok			
R.3	Beszedési költségek			
R.4	Adóköteles kisvállalkozások (–)			
R.5.1	Egyéb korrekciók (+)			
R.5.2	Egyéb korrekciók (–)			
R.6	Degresszív adókedvezmény			
R.7.1	Térítési átalányban részesülő mezőgazdasági termelők (+)			
R.7.2	Térítési átalányban részesülő mezőgazdasági termelők (–)			
R.8	Nettó bevételek			
W	Súlyozott átlagos héamérték (%)			
IB	Köztes héaalap			
	Az alapot érintő kompenzációk			
SE.1	Adómentes kisvállalkozások (+)			
E.2	Adómentes kisvállalkozások (–)			
	A 2006/112/EK irányelv, X. melléklet, A. rész			
XA.1	Fogtechnikusok			
XA.2	Közszolgálati rádió és televízió			
XA.3	Meglévő épületek és építési telkek			
XA.4	Utazási irodák (Unión kívüli utazások)			
XA.T	X. melléklet, A. rész összesen			
	A 2006/112/EK irányelv, X. melléklet, B. rész			
XB.1	Sporteseményekre szóló belépők			
XB.2	Szabadfoglalkozásúak			
XB.3	Állami távközlés			
XB.4	Krematóriumok és temetkezési vállalatok			
XB.5	Vakok			
XB.6	Megemlékezések háborús áldozatokról			
XB.7	Magánkórházak			

Kód			Negatív	Pozitív
XB.8	Közműves vízszolgáltatás			
XB.9	Új épületek és építési telkek			
XB.10	Személyszállítás (belföldi szakasz)			
XB.11	Légi járművek			
XB.12	Hadihajó			
XB.13	Utazási irodák (Unión belüli utazások)			
XB.T	X. melléklet, B. rész összesen			
	Korlátozott levonási jogok			
RD.C	Személygépkocsik			
RD.E	Személygépkocsi-kiadások			
	Egyéb kompenzációk			
OC.1	Egyéb kompenzációk			
OC.2	Egyéb kompenzációk			
OC.3	Egyéb kompenzációk			
OC.4	Egyéb kompenzációk			
OC.5	Egyéb kompenzációk			
OC.6	Egyéb kompenzációk			
OC.7	Egyéb kompenzációk			
C.T	Kompenzáció ÖSSZESEN			
Végleges héaalap				

Forrás: Európai Bizottság

2. melléklet Kimutatásokat összefoglaló táblázat

Az (EU) 2021/769 tanácsi rendelettel módosított 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet szerinti héaalapú saját források

Kód	Leírás	Alkalmazott pénznem:
R1	Bevételek	
R1.1	A bevételek között fel nem tüntetett héaösszegek (+)	
R1.2	A bevételek között feltüntetett, héán kívüli összegek (-)	
NR	Nettó bevételek	R1+R1.1–R1.2
A	Helyesbítés 3. cikk (2) bekezdés[29] a) pont Területi hatály_____(+)	
B	Helyesbítés 3. cikk (2) bekezdés[30] b) pont Területi hatály_____(+-)	
C_1	Helyesbítés 3. cikk (2) bekezdés c) pont 1. kötelezettségszegés_____(+)	
C_2	Helyesbítés 3. cikk (2) bekezdés c) pont 2. kötelezettségszegés_____(+)	
…	……	
C_n	Helyesbítés 3. cikk. (2) bekezdés c) pont n kötelezettségszegés _____(+)	
TC	Összes korrekció	A+vagy–B+C_1…C_n
CNR	Korrigált nettó bevételek	NR+vagy–TC
Súlyozott átlagos héamérték (WAR)	Többéves súlyozott átlagos héamérték (%)[31]	nn.nnnn %
FB	Végleges, nem maximált héa VAGY alap	CNR/WAR

Forrás: Európai Bizottság

[29] A 6. cikkben említett területek az Athos-hegység, a Kanári-szigetek, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 349. cikkében és 355. cikkének (1) bekezdésében említett francia területek (Guadeloupe, Francia Guyana, Martinique, Réunion, Saint-Barthelemy, Saint Martin), az Aaland-szigetek, a Csatorna-szigetek, a Campione d'Italia, a Luganói-tó olasz vizei, Helgoland szigete, Busingen, Ceuta, Melilla és Livigno területe.

[30] A 7. cikkben említett területek a Monacói Hercegség, a Man-sziget, valamint az Egyesült Királyság Akrotiri és Dhekelia felségterülete.

[31] A 2016. évi végleges vagy előzetes súlyozott átlagos héamérték négy tizedesjegyben kifejezve a 2021 előtti héaalapú sajátforrás-rendszerből.

3. melléklet A kompenzációk és korrekciók leírása

Cím	Leírás	Cél	Jogi hivatkozás
R.2 Bírságok és kamatok	A héa-n kívüli, de a héával együtt könyvelt elemek törlése	Kizárólag a beszedett héa képezheti a héaalapú saját forrás alapját	A régi 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet 2. cikkének (1) bekezdése és a héairányelv 2. cikke
R.3 Beszedési költségek			
R.4 Adóköteles kisvállalkozások	Az olyan kisvállalkozások kizárása, amelyek forgalma nem éri el a 10 000 EUR-t.	A tagállamoknak lehetőségük van arra, hogy kizárják ezeket a vállalkozásokat olyan helyzetekben, amikor nehézségekbe ütköznek az általános héaszabályozás alkalmazása során	A régi 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet 2. cikkének (3) bekezdése és a héairányelv XXI. címe 1. fejezetének 1. szakasza
R.5.1. & R.5.2. Egyéb korrekciók	Az R.1 „Beszedett bevételek” pozitív vagy negatív hatását befolyásoló egyéb elemek korrigálása	Kizárólag a beszedett héa képezheti a héaalapú saját forrás alapját. A korrekció során levonják az összegből a nem héa elemeket, és hozzáadják a máshol rögzített héa elemeket	A régi 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet 2. cikkének (1) bekezdése és a héairányelv 2. cikke
R.6 Degresszív adókedvezmény	A 10 000 EUR-t meghaladó árbevétellel rendelkező vállalkozások fokozatosan mentesülhetnek a fizetendő héa megfizetése alól	A kisvállalkozások adminisztratív terheinek enyhítése az általános héaszabályozás alkalmazása során	A régi 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet 5. cikkének (1) bekezdése és a héairányelv XXI. címe 1. fejezetének 1. szakasza
R.7.1. & R.7.2. Térítési átalányban részesülő mezőgazdasági termelők	Mivel egyes mezőgazdasági termelők eltérő módon teljesítik héakötelezettségeiket, ennek hatását pozitív vagy negatív hatásként kell kifejezni az R.1 „Beszedett bevételek” tekintetében	A mezőgazdasági termelők adminisztratív terheinek enyhítése az általános héaszabályozás alkalmazása során	A régi 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése és a héairányelv XXI. címének 2. fejezete
SE.1 & SE.2 Adómentes kisvállalkozások	A 10 000 EUR-t meghaladó árbevétellel rendelkező olyan kisvállalkozások bevonása, amelyek adómentesek, és ezért nem tartoznak az általános héakötelezettségek hatálya alá	A 10 000 EUR és a nemzeti mentességi küszöbértékek közötti árbevétellel rendelkező adómentes vállalkozások bevonása olyan módon, mintha az általános héakötelezettségek hatálya alá tartoznának	A régi 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet 6. cikkének (1) bekezdése és a héairányelv XXI. címe 1. fejezetének 1. szakasza
XA.1 Fogtechnikusok	Az egyes olyan termékértékesítésekhez és szolgáltatásnyújtásokhoz	Az olyan termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások	A régi 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet 2. cikke (2)
XA.2 Közszolgálati rádió és televízió			

Cím	Leírás	Cél	Jogi hivatkozás
XA.3 Meglévő épületek és építési telkek	kapcsolódó héabevételek kizárása, amelyek szerepelnek az R.1-ben, de ez nem indokolt	kizárása, amelyek valamely tagállamban adókötelesek, de adómentesnek kellene lenniük	bekezdésének második franciabekezdése és 6. cikke (2) bekezdésének első franciabekezdése, a héairányelv 370. cikke és X. mellékletének A. része
XA.4 Utazási irodák (Unión kívüli utazások)			
XB.1 Sporteseményekre szóló belépők	Az egyes olyan termékértékesítésekhez és szolgáltatásnyújtásokhoz kapcsolódó héabevételek kizárása, amelyek nem szerepelnek az R.1-ben, de ez nem indokolt	Az olyan termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások héakötelessé tétele, amelyek valamely tagállamban adómentesek, de adókötelesnek kellene lenniük	A régi 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet 2. cikke (2) bekezdésének harmadik franciabekezdése és 6. cikke (2) bekezdésének második franciabekezdése, a héairányelv 371. cikke X. mellékletének B. része
XB.2 Szabadfoglalkozásúak			
XB.3 Állami távközlés			
XB.4 Krematóriumok és temetkezési vállalatok			
XB.5 Vakok			
XB.6 Megemlékezések háborús áldozatokról			
XB.7 Magánkórházak			
XB.8 Közműves vízszolgáltatás			
XB.9 Új épületek és építési telkek			
XB.10 Személyszállítás			
XB.11. Légi járművek			
XB.12 Hadihajók			
XB.13 Utazási irodák			
RD.C Cégautók	Ez a kompenzáció a tagállamok számára szabadon választható. Ha az általános adólevonási jog korlátozott, negatív kompenzációra van szükség, mivel az R.1 „Összetett bevételek” egyébként megemelkednének más tagállamokhoz képest, ahol az ilyen termékértékesítésekre vagy szolgáltatásnyújtásokra vonatkozó adólevonási jog nem korlátozott.	Az R.1 „Beszedett bevételek” oly módon történő kiigazítása, hogy azok utánozzák azt a helyzetet, amikor ezekre a termékértékesítésekre vagy szolgáltatásnyújtásokra nem vonatkozik korlátozott adólevonási jog	A régi 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet 6. cikkének (4) bekezdése és a héairányelv 176. cikke
RD.E A cégautókkal kapcsolatos kiadások			
OC.1 – OC.n Egyéb kompenzációk	Az „egyéb kompenzációk” tipikus példái jogsértésekhez, a	Olyan termékértékesítések vagy szolgáltatások	A régi 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet 2. cikkének

Cím	Leírás	Cél	Jogi hivatkozás
	héairányelvtől való, jogsértéshez hasonló eltérésekhez vagy a tagállamok területi sajátosságainak bizonyos héaszempontjaihoz kapcsolódnak	héakötelessé tétele, amelyek nem képezik jogsértés tárgyát, vagy amelyeket máskülönben a más tagállamokban alkalmazott általános héaszemponttól eltérő módon kezelnek	(1) bekezdése és a héairányelv 2. cikke

Forrás: Európai Bizottság

4. melléklet A maximálást alkalmazó tagállamok héaalapú sajátforrás-alapjainak összehasonlítása 2020-ban és 2023-ban

	2020			2023		
Ország	Maximálás alkalmazása előtt	Maximálás alkalmazása után	Különbség	Maximálás alkalmazása előtt	Maximálás alkalmazása után	Különbség
	Mrd EUR	Mrd EUR	%	Mrd EUR	Mrd EUR	%
Horvátország	33,212	24,518	–26 %	43,376	36,747	–15 %
Ciprus	15,360	9,834	–36 %	19,320	13,391	–31 %
Luxemburg	30,402	21,357	–30 %	41,205	27,719	–33 %
Málta	9,183	5,784	–37 %	9,745	8,403	–14 %
Lengyelország	254,114	248,794	–2 %	359,996	351,380	–2 %
Portugália	102,256	97,793	–4 %	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat
Szlovénia	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	31,842	31,759	0 %

Forrás: Az Európai Unió 2020-as pénzügyi évre vonatkozó 9. számú költségvetés-módosításának végleges elfogadása ((EU, Euratom) 2021/118); Az Európai Unió 2023-as pénzügyi évre vonatkozó 4. számú költségvetés-módosításának végleges elfogadása ((EU, Euratom) 2023/2750).

Megjegyzés: A maximálás nem alkalmazandó a többi tagállamra, mivel azok héaalapja nem éri el GNI-jük 50 %-át.

5. melléklet A héaalapok alakulása tagállamonként (milliárd EUR)

tagállam	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Belgium	177	187	195	196	171	207	222
Bulgária	22	24	26	29	29	34	40
Csehország	70	81	87	92	89	99	118
Dánia	105	110	115	118	114	148	141
Németország	1 300	1 357	1 407	1 457	1 432	1 500	1 702
Észtország	10	11	12	13	13	15	17
Írország	78	86	88	94	78	96	117
Görögország	70	70	74	79	69	74	89
Spanyolország	495	508	564	564	500	578	659
Franciaország	989	1 057	1 104	1 113	1 043	1 209	1 314
Horvátország	28	30	33	37	31	35	40
Olaszország	659	702	713	733	645	764	897
Ciprus	12	14	16	16	16	16	19
Lettország	11	11	12	13	13	14	18
Litvánia	15	17	18	20	18	24	29
Luxemburg	27	27	28	30	30	35	40
Magyarország	44	48	54	60	57	60	70
Málta	7	7	8	9	8	7	9
Hollandia	290	303	326	335	329	381	431
Ausztria	159	168	173	178	173	184	212
Lengyelország	171	224	242	252	238	276	315
Portugália	91	99	104	113	103	106	127
Románia	62	68	78	82	78	86	102
Szlovénia	19	20	22	22	20	24	27
Szlovákia	28	31	34	36	37	40	45
Finnország	93	96	100	105	102	114	121
Svédország	201	205	206	208	219	230	234
Összesen	5 231	5 565	5 839	6 006	5 654	6 355	7 154

Forrás: A tagállamok 2016–2022-es pénzügyi évekre vonatkozó héakimutatásai

6. melléklet A héaegyenlegek alakulása (millió EUR)*

tagállam	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Belgium	12,33	15,02	15,37	–8,42	–57,72	31,76	–13,23
Bulgária	2,32	4,58	1,92	4,68	5,46	7,14	8,46
Csehország	5,12	20,69	10,67	8,35	–4,18	9,59	20,28
Dánia	4,54	2,63	–21,97	–9,11	25,42	71,18	4,42
Németország	–6,57	14,07	14,67	–3,28	106,98	104,48	268,70
Észtország	0,14	1,09	0,49	0,65	0,32	3,08	3,00
Írország	–9,95	0,84	17,06	2,03	–41,81	11,46	27,42
Görögország	–53,43	–12,05	–4,82	14,16	0,07	–42,82	41,17
Spanyolország	67,71	–9,52	128,69	85,19	–73,72	78,88	160,69
Franciaország	58,70	98,94	111,62	57,41	27,59	253,03	322,78
Horvátország	2,75	2,88	2,55	2,99	11,28	9,02	11,13
Olaszország	262,80	145,51	87,06	48,96	–15,63	230,68	580,28
Ciprus	1,49	2,37	3,49	1,48	2,32	1,96	4,63
Lettország	1,82	1,54	2,94	3,15	3,25	1,39	6,44
Litvánia	1,13	0,71	2,26	3,08	0,74	10,26	17,26
Luxemburg	3,28	4,75	–8,57	–1,97	46,02	11,57	–8,04
Magyarország	–1,77	–1,54	8,47	11,37	13,65	11,04	26,90
Málta	0,81	1,38	–0,05	2,76	2,65	2,53	3,61
Hollandia	17,27	–0,77	7,72	–1,04	17,14	136,32	48,76
Ausztria	5,24	–1,22	5,51	1,65	2,32	16,49	39,83
Lengyelország	–21,72	100,22	100,90	117,91	–12,60	79,52	58,82
Portugália	9,11	6,14	9,15	11,63	2,66	1,80	20,91
Románia	19,50	5,60	10,15	17,41	–6,63	29,37	69,54
Szlovénia	1,37	2,74	3,68	0,78	–4,69	5,17	2,74
Szlovákia	4,19	5,78	12,34	10,68	8,82	10,81	9,99
Finnország	5,12	7,82	3,68	11,69	–0,13	7,16	114,83
Svédország	6,85	3,54	–0,01	7,86	8,13	15,35	7,57
Összesen	400,15	423,73	524,96	402,03	67,72	1 108,22	1 858,89

Forrás: Az EU éves beszámolója és az Európai Bizottság számításai

*Az egyenlegszámítás évente kiigazítja az adatokat a legutolsó rendelkezésre álló évre és a korábbi évekre vonatkozóan.

7. melléklet Fenntartások tagállamonként

	Fenntartások száma összesen 2023. december 31-én	Ebből: 2021-re és 2022-re vonatkozó fenntartások
Belgium	1	–
Bulgária	–	–
Csehország	–	–
Dánia	7	–
Németország	8	–
Észtország	–	–
Írország	9	–
Görögország	5	2
Spanyolország	–	–
Franciaország	2	–
Horvátország	2	–
Olaszország	3	1
Ciprus	–	–
Lettország	–	–
Litvánia	–	–
Luxemburg	5	–
Magyarország	–	–
Málta	–	–
Hollandia	4	–
Ausztria	5	–
Lengyelország	–	–
Portugália	–	–
Románia	11	3
Szlovénia	–	–
Szlovákia	–	–
Finnország	2	1
Svédország	1	–
EGYESÜLT KIRÁLYSÁG	1	–
Összesen	66	7

Forrás: Európai Bizottság

8. melléklet Kérdőív a tagállamok számára

Kérdőív a hozzáadottérték-adóból származó saját források beszedésének végleges egységes rendszeréről szóló 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet 13a. cikkében meghatározott jelentéshez.

1. Egy 1-től 10-ig terjedő skálán (ahol a 10 a legmagasabb pontszám) mennyire elégedett a 2021. április 30-i (EU, Euratom) 2021/769 tanácsi rendelettel bevezetett új rendszerrel a régihez képest az éves kimutatás elkészítéséhez, valamint az ellenőrzés előkészítéséhez és az abban való részvételhez (teljes ciklus) szükséges idő/erőforrások tekintetében?

2. Melyek a héaalapú saját források új rendszerének azon jellemzői, amelyeket Ön a legjobban értékel?

3. Melyek a héaalapú saját források új rendszerének azon jellemzői, amelyeket Ön a legkevésbé értékel?

4. Az új rendszer bevezetése csökkentette-e az emberek számát, a munkaterhet, a költségeket vagy más erőforrásokat?

5. Ha a 4. kérdésre igen a válasz, tudná-e számszerűsíteni a reform által a kimutatások elkészítésével, valamint az ellenőrzések előkészítésével és az azokban való részvétellel kapcsolatban elért megtakarításokat (teljes munkaidős egyenértékben (FTE), munkateherben, költségekben vagy adott esetben egyéb erőforrásokban kifejezve)?

9. melléklet A súlyozott átlagos héamérték százalékos arányai és státusza 2016-ban

tagállam	WAR 2016 (%)	Fenntartások száma	Státusz
Belgium	16,1119 %	–	Végleges
Bulgária	19,7258 %	–	Végleges
Csehország	18,9045 %	–	Végleges
Dánia	25,0000 %	–	Végleges
Németország*	16,7396 %	1	Ideiglenes
Észtország	19,2187 %	–	Végleges
Írország*	16,2875 %	2	Ideiglenes
Görögország	20,3585 %	–	Végleges
Spanyolország	14,5883 %	–	Végleges
Franciaország	15,3663 %	–	Végleges
Horvátország*	22,0014 %	1	Ideiglenes
Olaszország	15,5720 %	–	Végleges
Ciprus	13,6041 %	–	Végleges
Lettország	19,7217 %	–	Végleges
Litvánia	19,7924 %	–	Végleges
Luxemburg	13,0210 %	3	Ideiglenes
Magyarország	24,3450 %	–	Végleges
Málta	13,5716 %	–	Végleges
Hollandia	16,4194 %	–	Végleges
Ausztria	16,6805 %	–	Végleges
Lengyelország	17,0229 %	–	Végleges
Portugália	17,7076 %	–	Végleges
Románia	18,6242 %	–	Végleges
Szlovénia	17,4687 %	–	Végleges
Szlovákia	19,1907 %	–	Végleges
Finnország	20,6655 %	–	Végleges
Svédország	21,1007 %	–	Végleges

Forrás: A tagállamok 2016-os pénzügyi évre vonatkozó héakimutatásai.

*Az e mellékletben szereplő adatok 2024 márciusából származnak. A 2024 márciusa után elvégzett ellenőrzéseket követően Írország esetében a százalékos arány véglegessé vált (az új százalékos arány

16,2875). Emellett a Németországra vonatkozó ideiglenes százalékos arány 16,7453-ra, Horvátország esetében pedig 22,0578-ra változott.

10. melléklet A héairányelvet 2016 óta módosító tanácsi irányelvek jegyzéke

1. A Tanács (EU) 2016/856 irányelve (2016. május 25.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelvnek a minimális általános adómérték tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettség időtartama tekintetében történő módosításáról.
2. A Tanács (EU) 2016/1065 irányelve (2016. június 27.) a 2006/112/EK irányelvnek az utalványok megítélése tekintetében történő módosításáról.
3. A Tanács (EU) 2017/2455 irányelve (2017. december 5.) a 2006/112/EK irányelvnek és a 2009/132/EK irányelvnek a szolgáltatásnyújtásra és a termékek távértékesítésére vonatkozó bizonyos hozzáadottértékadó-kötelezettségek tekintetében történő módosításáról.
4. A Tanács (EU) 2018/912 irányelve (2018. június 22.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelvnek a minimális általános adómérték tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettség tekintetében történő módosításáról.
5. A Tanács (EU) 2018/1695 irányelve (2018. november 6.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelvnek a bizonyos csalásra alkalmas termékek értékesítése és szolgáltatások nyújtása esetén alkalmazott választható fordított adózás, valamint a héacsalás elleni gyorsreagálási mechanizmus alkalmazási időszaka tekintetében történő módosításáról.
6. A Tanács (EU) 2018/1713 irányelve (2018. november 6.) a 2006/112/EK irányelvnek a könyvekre, újságokra és folyóiratokra alkalmazott hozzáadottértékadó-mérték tekintetében történő módosításáról.
7. A Tanács (EU) 2018/1910 irányelve (2018. december 4.) a 2006/112/EK irányelvnek a hozzáadottértékadó-rendszer egyes, a tagállamok közötti kereskedelem adóztatására vonatkozó szabályainak harmonizálása és egyszerűsítése tekintetében történő módosításáról.
8. A Tanács (EU) 2019/475 irányelve (2019. február 18.) a 2006/112/EK és a 2008/118/EK irányelvnek az olasz Campione d'Italia településnek és a Luganói-tó olaszországi vizeinek az Unió vámterületébe, valamint a 2008/118/EK irányelv területi hatálya alá történő bevonása érdekében történő módosításáról.
9. A Tanács (EU) 2019/1995 irányelve (2019. november 21.) a 2006/112/EK irányelvnek a termékek távértékesítésére és bizonyos belföldi termékértékesítésekre vonatkozó rendelkezések tekintetében történő módosításáról.
10. A Tanács (EU) 2019/2235 irányelve (2019. december 16.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelvnek és a jövedéki adóra vonatkozó általános rendelkezésekről szóló 2008/118/EK irányelvnek az uniós keretben végzett védelmi feladatok tekintetében történő módosításáról.
11. A Tanács (EU) 2020/284 irányelve (2020. február 18.) a 2006/112/EK irányelvnek a pénzforgalmi szolgáltatók számára egyes kötelezettségek bevezetése tekintetében történő módosításáról.
12. A Tanács (EU) 2020/1756 irányelve (2020. november 20.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelvnek az észak-írországi adóalanyok azonosítása tekintetében történő módosításáról.

13. A Tanács (EU) 2020/2020 irányelve (2020. december 7.) a 2006/112/EK tanácsi irányelvnek a Covid19-oltóanyagokra és -in vitro diagnosztikai orvostechnikai eszközökre alkalmazandó hozzáadottérték-adóval kapcsolatban, a Covid19-világjárványra válaszul hozott ideiglenes intézkedések tekintetében történő módosításáról.

14. A Tanács (EU) 2021/1159 irányelve (2021. július 13.) a 2006/112/EK irányelvnek az importra, valamint bizonyos termékértékesítésekre és szolgáltatásnyújtásokra vonatkozó, a Covid19-világjárványra válaszul bevezetett ideiglenes mentességek tekintetében történő módosításáról.

15. A Tanács (EU) 2022/542 irányelve (2022. április 5.) a 2006/112/EK és az (EU) 2020/285 irányelvnek a hozzáadottértékadó-mértékek tekintetében történő módosításáról.

16. A Tanács (EU) 2022/890 irányelve (2022. június 3.) a 2006/112/EK irányelvnek a bizonyos csalásra alkalmas termékek értékesítése és szolgáltatások nyújtása esetén alkalmazott választható fordított adózási mechanizmus, valamint a héacsalás elleni gyorsreagálási mechanizmus alkalmazási időszakának meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról.

11. melléklet A tagállamokban alkalmazandó héamértékek

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BE	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %
BG	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %
CZ	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %
DK	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %
DE	7 %; 19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %	5/7 %; 16/19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %
EE	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	5 %; 9 %; 20 %	5 %; 9 %; 20 %
IE	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23/21 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 21/23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %
EL	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %
ES	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %
FR	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %
HR	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %
IT	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %
CY	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	3 %; 5 %; 9 %; 19 %
LV	12 %; 21 %	12 %; 21 %	12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
LT	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %
LU	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 7 %; 13 %; 16 %
HU	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %
MT	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %
NL	6 %; 21 %	6 %; 21 %	6 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %
AT	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	5 %; 10 %; 13 %; 20 %	5 %; 10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %
PL	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %
PT	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %
RO	5 %; 9 %; 20 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %
SI	9,5 %; 22 %	9,5 %; 22 %	9,5 %; 22 %	9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %
SK	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %
FI	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %
SE	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %

Forrás: Az „Adók Európában” adatbázis, korábban közzétett héamérték-lista, nyilvánosan hozzáférhető információk.

12. melléklet A tagállami súlyozott átlagos héamértékei 2016–2020 között, %-ban

tagállam	2016	2017	2018	2019	2020
Belgium	16,1119	16,0177	15,9033	16,0603	15,9622
Bulgária	19,7258	19,7290	19,7185	19,7149	19,5845
Csehország	18,9045	18,8680	18,8187	18,7778	18,4913
Dánia	25,0000	25,0000	25,0000	25,0000	25,0000
Németország	16,7396	16,7185	16,7355	16,7636	15,4041
Észtország	19,2187	19,2257	19,1851	19,1873	19,1596
Írország	16,2875	16,3228	16,5002	16,5307	16,3979
Görögország	20,3585	20,6506	20,6097	19,9687	18,4146
Spanyolország	14,5883	14,4696	14,3250	14,6177	14,5594
Franciaország	15,3663	15,2702	15,2840	15,4303	15,379
Horvátország	22,0014	21,4101	21,5697	20,3610	21,0095
Olaszország	15,5720	15,4768	15,4872	15,5858	15,5942
Ciprus	13,6041	13,2560	12,5966	12,7172	13,5437
Lettország	19,7217	19,8917	19,6934	19,7677	19,7213
Litvánia	19,7924	20,0566	19,8387	19,8857	19,8848
Luxemburg	13,0210	12,8644	13,4055	13,2147	12,931
Magyarország	24,3450	23,8176	22,9542	23,1810	22,8911
Málta	13,5716	13,6878	13,5302	13,5795	13,3496
Hollandia	16,4194	16,4882	16,1383	16,9233	17,0848
Ausztria	16,6805	16,6223	16,8065	16,6780	15,892
Lengyelország	17,0229	16,9906	16,9136	17,0331	17,1593
Portugália	17,7076	17,0838	17,0488	16,8203	16,942
Románia	18,6242	16,9892	16,7183	16,8408	16,4777
Szlovénia	17,4687	17,4037	17,2777	17,3087	17,2753
Szlovákia	19,1907	19,2161	19,1329	18,9486	18,7725
Finnország	20,6655	20,6719	20,6995	20,6476	20,6691
Svédország	21,1007	21,1800	21,2425	21,2911	21,2327

Forrás: A tagállamok 2016–2020-as pénzügyi évekre vonatkozó héabevallásai.

13. melléklet A 2020. évi egyszerűsített súlyozott átlagos héamérték összehasonlítása a 2020. évi tényleges súlyozott átlagos héamértékkel

Az egyszerűsített súlyozott átlagos héamérték pontosságának szemléltetése és tesztelése érdekében ez a melléklet a 2020. évi egyszerűsített súlyozott átlagos héamértékre vonatkozó számításokat mutatja be, amelyek alapját a 2019. évi súlyozott átlagos héamérték képezi.

$$S\text{-}WAR_{2020} = WAR_{2019} \times \frac{HH\text{-}WAR_{2020}}{HH\text{-}WAR_{2019}}$$

A becslés pontosságának ellenőrzése érdekében a táblázat összehasonlítást tartalmaz a tagállamok által pénzügyi kimutatásaikban feltüntetett és a Bizottság által ellenőrzött 2020. évi tényleges súlyozott átlagos héamértékkel. A legtöbb ország esetében az egyszerűsített súlyozott átlagos héamérték közel van a tényleges súlyozott átlagos héamértékhez: a kettő közötti különbség kevesebb mint 0,2 százalékpont. A szóban forgó ország héaalapjával súlyozva az egyszerűsített súlyozott átlagos héamérték átlagosan csak 0,10 százalékponttal tér el a 2020. évi tényleges súlyozott átlagos héamértéktől.

Ha a súlyozott átlagos héamérték teljes kiszámítása helyett ezt az egyszerűsített módszert alkalmazták volna, a pénzügyi hatás minimális lett volna. A tagállamok teljes hozzájárulása 2020-ban mindössze 14,9 millió EUR-val csökkent volna. A legtöbb tagállam esetében a hozzájárulások a maximálási mechanizmus miatt alacsonyabbak vagy változatlanok lettek volna.

tagállam	2020. évi egyszerűsített WAR	2020. évi tényleges WAR	Különbség (százalékpontban)	Az egyszerűsített WAR saját forrásokra gyakorolt hatása (Millió EUR)	A saját források relatív hatása
Belgium	16,08 %	15,96 %	0,12 %	3,8	0,7 %
Bulgária	19,70 %	19,58 %	0,12 %	0,0	0,0 %
Csehország	18,54 %	18,49 %	0,05 %	0,7	0,3 %
Dánia	25,00 %	25,00 %	0,00 %	0,0	0,0 %
Németország*	*16,66 %*	*15,40 %*	*1,25 %*	*321,9*	*7,5 %*
Észtország	19,19 %	19,16 %	0,03 %	0,1	0,1 %
Írország	16,49 %	16,40 %	0,09 %	1,3	0,5 %
Görögország	17,09 %	18,41 %	–1,32 %	–16,0	–7,7 %
Spanyolország	14,59 %	14,56 %	0,03 %	3,1	0,2 %
Franciaország	15,42 %	15,38 %	0,05 %	9,2	0,3 %
Horvátország	19,48 %	21,01 %	–1,53 %	0,0	0,0 %
Olaszország	15,58 %	15,59 %	–0,01 %	–1,2	–0,1 %
Ciprus	12,72 %	13,54 %	–0,82 %	0,0	0,0 %

tagállam	2020. évi egyszerűsített WAR	2020. évi tényleges WAR	Különbség (százalékpontban)	Az egyszerűsített WAR saját forrásokra gyakorolt hatása (Millió EUR)	A saját források relatív hatása
Lettország	19,79 %	19,72 %	0,06 %	0,1	0,3 %
Litvánia	19,91 %	19,88 %	0,02 %	0,1	0,1 %
Luxemburg	13,36 %	12,93 %	0,42 %	0,0	0,0 %
Magyarország	22,73 %	22,89 %	–0,16 %	–1,2	–0,7 %
Málta	13,52 %	13,35 %	0,17 %	0,0	0,0 %
Hollandia	16,94 %	17,08 %	–0,15 %	–8,5	–0,9 %
Ausztria	16,66 %	15,89 %	0,77 %	24,1	4,7 %
Lengyelország	17,05 %	17,16 %	–0,11 %	–4,5	–0,6 %
Portugália	16,79 %	16,94 %	–0,15 %	0,0	0,0 %
Románia	16,70 %	16,48 %	0,22 %	3,0	1,3 %
Szlovénia	17,31 %	17,28 %	0,03 %	0,1	0,2 %
Szlovákia	18,62 %	18,77 %	–0,15 %	–0,9	–0,8 %
Finnország	20,66 %	20,67 %	–0,01 %	–0,1	0,0 %
Svédország	21,29 %	21,23 %	0,06 %	1,7	0,3 %
EU-átlag			0,25 %	2,9	
Súlyozott EU-átlag (héaalap szerint)			0,10 %		
Összesen				14,9	

Források: A tagállamok 2019-es és 2020-as pénzügyi évre vonatkozó héakimutatásai (EUROMOD) (lásd az alábbi magyarázatot) az Eurostat háztartások fogyasztási adataihoz kalibrált, COICOP (az egyéni fogyasztás rendeltetés szerinti osztályozása) szerinti 3 számjegyű fogyasztási kategóriánként a 2017–2018 közötti időszakra vonatkozóan, az „Adók Európában” adatbázis, héakulcsok COICOP 5 számjegyű fogyasztási kategóriánként a 2019–2020-as időszakra vonatkozóan. Saját számítások.

*: Az egyszerűsített súlyozott átlagos héamérték és a tényleges súlyozott átlagos héamérték közötti jelentős különbség Németország esetében azzal magyarázható, hogy az egyszerűsített súlyozott átlagos héamérték alapjául szolgáló adatok nem tükrözik a standard és a kedvezményes héamérték 2020. évi csökkenését. Németország ezért ki van zárva az átlagokból és az összesített értékekből.

14. melléklet A héaköteles fogyasztás megoszlása kategóriánként, 2020-ban

	A háztartások fogyasztása	Kormányzati beszerzések	Bruttó állóeszköz-felhalmozás	Folyó termelőfelhasználás
Belgium	61 %	4 %	16 %	18 %
Bulgária	75 %	7 %	5 %	14 %
Csehország	59 %	7 %	13 %	21 %
Dánia	–	–	–	–
Németország	65 %	5 %	16 %	14 %
Észtország	64 %	10 %	17 %	9 %
Írország	66 %	7 %	16 %	12 %
Görögország	85 %	7 %	4 %	4 %
Spanyolország	74 %	7 %	11 %	8 %
Franciaország	62 %	3 %	17 %	17 %
Horvátország	73 %	8 %	9 %	9 %
Olaszország	72 %	7 %	12 %	9 %
Ciprus	59 %	3 %	14 %	24 %
Lettország	75 %	8 %	11 %	6 %
Litvánia	81 %	6 %	8 %	5 %
Luxemburg	56 %	3 %	6 %	7 %
Magyarország	66 %	12 %	15 %	7 %
Málta	76 %	9 %	9 %	6 %
Hollandia	60 %	8 %	16 %	16 %
Ausztria	77 %	7 %	9 %	7 %
Lengyelország	73 %	7 %	9 %	11 %
Portugália	75 %	7 %	6 %	12 %
Románia	43 %	5 %	14 %	38 %
Szlovénia	70 %	9 %	10 %	10 %
Szlovákia	69 %	6 %	10 %	15 %
Finnország	62 %	18 %	9 %	11 %
Svédország	58 %	12 %	18 %	13 %

Források: A tagállamok 2020-os pénzügyi évre vonatkozó héakimutatásai. Saját számítások.

15. melléklet A háztartások súlyozott átlagos héamértéke (HH-WAR) kiszámításának részletes magyarázata

Ez a melléklet részletes magyarázatot ad a háztartások fogyasztására vonatkozó súlyozott átlagos héamértékről (a továbbiakban: a háztartások súlyozott átlagos héamértéke). A HH-WAR az egyszerűsített súlyozott átlagos héamérték kiszámításának fő összetevője, azaz az egyszerűsített súlyozott átlagos héamértéket úgy számítják ki, hogy a háztartások súlyozott átlagos héamértékének növekedési rátáját a referenciaév (tényleges) súlyozott átlagos héamértékére alkalmazzák. A háztartások súlyozott átlagos héamértékét a JRC Sevillában számította ki.

Az alapjául szolgáló fogyasztási kiadási adatok az EUROMOD-ból származnak [32], amely a jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó uniós statisztikákból (EU-SILC) és a háztartási költségvetési felmérésből (a legtöbb ország esetében 2019-es, illetve 2015-ös hullám) származó mikroadatokat használja. Ezek az eredmények úgy kalibrálhatók, hogy tükrözzék az Eurostat által rendelkezésre bocsátott, „A háztartások végső fogyasztási kiadásai a fogyasztás rendeltetése szerint (COICOP 3 számjegy)" című nemzeti számlák adatait. Az n. évi súlyozott átlagos héamérték kiszámításához a tagállamok az n-2. év fogyasztási adatait használják fel. Ez azt jelenti, hogy a nemzeti számlák n-2. évi fogyasztási adatait használták a fogyasztási adatok kalibrálásához.

A súlyozott átlagos héamérték becsléséhez fogyasztási kategóriánkénti héamértékek is szükségesek, amelyeket az „Adók Európában" adatbázisból gyűjtöttek össze és a nemzeti jogszabályok alapján ellenőriztek. A COICOP minden 5 számjegyű kategóriájához (a legtöbb ország esetében körülbelül 200 kategóriához) manuálisan egységes héamértéket rendelnek. Ha több héamérték alkalmazandó (például azért, mert az öt számjegyű kategórián belül különböző termékek vannak, vagy a héamértékek az év során eltérőek), akkor a legjellemzőbb héamértéket kell alkalmazni[33].

Az adómentes fogyasztási kategóriákat, amelyek nem járulnak hozzá a héaalaphoz, az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság 2019. évi „Az Európai Unió tagállamaiban alkalmazott héamértékek" című dokumentuma és a 2006/112/EK héairányelv alapján azonosítják. Ezek a mentességek az évek során várhatóan állandóak maradnak.

Ezután az egyes tagállamokra vonatkozóan a háztartások súlyozott átlagos héamértékét úgy becsülik meg, hogy a héakötelezettségeket elosztják a magánháztartások fogyasztási kiadásaival:

$$HH\text{-}WAR \quad = \frac{VAT^{NA}}{\left(EXP^{NA} - VAT^{NA}\right)}$$

Ahol *HH-WAR* a háztartások súlyozott átlagos héamértéke az adott tagállamra és évre vonatkozóan; a VAT^{NA} és a EXP^{NA} héa alól nem mentesülő fogyasztási kiadások összes héakötelezettsége és

[32] Az EUROMOD egy adó–juttatás-mikroszimulációs modell az EU számára, amely lehetővé teszi a kutatók és a szakpolitikai elemzők számára, hogy összehasonlítható módon kiszámítsák az adóknak és juttatásoknak a háztartások jövedelmére és a munkavállalási ösztönzőkre gyakorolt hatását az egyes országok lakossága és az EU egésze tekintetében. Az itt bemutatott eredmények az EUROMOD i6.120 verzióján alapulnak. Az eredetileg a Társadalom- és Gazdaságkutató Intézet (Institute for Social and Economic Research, ISER) által fenntartott, fejlesztett és irányított EUROMOD-ot 2021 óta a JRC tartja fenn, fejleszti és irányítja az Eurostattal és az uniós országok nemzeti csapataival együttműködésben. Köszönettel tartozunk annak a sok embernek, aki hozzájárult az EUROMOD fejlesztéséhez. Az eredményekért és azok értelmezéséért a szerző(k) felelős(ek). További információk: https://euromod-web.jrc.ec.europa.eu/.

[33] A 2024. évi héamértékeket az egyes tagállamok szakértői felülvizsgálták. Ezek azonban a számítás idején (2024. július) még ideiglenesek voltak, ezért az EUROMOD következő, 2025 eleji stabil kiadásáig ellenőrzések, felülvizsgálatok és kiigazítások tárgyát képezik.

összes fogyasztási kiadása. Ide tartoznak a nulla százalékos adókulcsú fogyasztási kategóriák is. a NA azt jelzi, hogy a VAT-t és a EXP-t a nemzeti számlákra kalibrálták.

16. melléklet A 2021–2024-es időszakra vonatkozó egyszerűsített súlyozott átlagos héamértékek, referenciaévként a 2019-es évet használva

Tagállam	2021	2022	2023	2024
Belgium	16,04 %	15,81 %	15,18 %	14,97 %
Bulgária	18,98 %	19,32 %	18,69 %	18,54 %
Csehország	17,62 %	17,97 %	17,93 %	17,55 %
Dánia	25,00 %	25,00 %	25,00 %	25,00 %
Németország	15,76 %	15,82 %	15,85 %	16,24 %
Észtország	19,18 %	19,17 %	19,13 %	19,88 %
Írország	15,07 %	15,67 %	15,19 %	16,11 %
Görögország	17,12 %	17,46 %	17,41 %	17,33 %
Spanyolország	14,24 %	14,09 %	13,63 %	14,46 %
Franciaország	15,40 %	15,39 %	15,56 %	15,98 %
Horvátország	19,45 %	18,06 %	18,17 %	18,27 %
Olaszország	15,53 %	15,03 %	15,06 %	14,62 %
Ciprus	12,66 %	12,95 %	12,76 %	11,91 %
Lettország	19,80 %	19,71 %	19,81 %	19,92 %
Litvánia	19,84 %	19,47 %	19,38 %	19,92 %
Luxemburg	13,34 %	13,46 %	13,03 %	13,66 %
Magyarország	22,63 %	23,30 %	23,03 %	22,50 %
Málta	13,50 %	14,31 %	13,84 %	14,05 %
Hollandia	16,86 %	17,19 %	17,31 %	16,96 %
Ausztria	15,40 %	16,84 %	17,11 %	16,52 %
Lengyelország	16,97 %	12,99 %	15,47 %	17,52 %
Portugália	16,53 %	16,62 %	16,25 %	16,31 %
Románia	16,73 %	16,67 %	16,99 %	16,84 %
Szlovénia	17,27 %	17,23 %	17,52 %	17,59 %
Szlovákia	18,63 %	18,54 %	17,87 %	17,38 %
Finnország	20,66 %	20,66 %	20,78 %	20,30 %
Svédország	21,29 %	21,53 %	21,78 %	21,53 %
Egyszerű átlag	17,46 %	17,42 %	17,40 %	17,48 %
Héaalap szerint súlyozott átlag	16,34 %	16,14 %	16,23 %	16,45 %

Forrás: az Európai Bizottság számításai